

Braşovai Lapok

Ára 5 lej

Hétfő
1931. augusztus 31.

Főszerkesztő:
Szele Béla dr.

198. szám
XXXVII. évtolvam

Ára 5 lej

NÉMETORSZÁG és EURÓPA

Az augusztus 9-iki népszavazás és az ész politikája

Irta: PAINLEVÉ PAL, volt francia miniszterelnök

(Utánnymás tilos.)

A népszavazás eredménye tagadhatatlanul a józan ész győzelme a vak, ellentmondó és felforgató szenvedélyeken.

A közeljövő ezután kedvező kibontakozás számára nyitott, míg egy ellenkező szavazásnak végzetes következményei lehettek volna. Még így sem szabad azonban azt hinni, hogy most már minden rendben van és ölbetett kézzel kell megvárni az eseményeket. Németország olyan masina, melynek a biztonsági szelepet nem szabad avatlanul megbolygatni. Nem szabad azt hinni, hogy most már egyszerre rendbe jön minden.

A világ lassu elmerülése folyik a válságban. És minden tisztánlátó és aggodó lélek belátja, hogy a szabadság módja csak a nemzetközi együttműködés, de vajjon lehetséges-e ez kölcsönös bizalmatlanság mellett? S hogyan vessünk véget ennek a bizalmatlanságnak?

Brüning kancellár lojalitása és jóakarata kétségbevonhatatlan, de bármennyire örülünk is a népszavazás eredményének, a legoptimistábbaknak is el kell ismerniük, hogy Poroszországban, a köztársaság bástyájában, 25 millió választó közül közel tíz millió a Braun-kormány vagyis a békepolitika ellen szavazott.

A JELENLEGI VÁLSÁG GAZDASÁGI ÉS POLITIKAI KÖVETKEZMÉNYEI.

Valamely valuta kiélesedett válsága — amely lesújtó, romboló hatásával mindenkire kihat — egy belső bajnak a tünete, mely lassan, észrevétlenül aknázza alá azt az alapot, melyen a hitel törékeny épülete nyugszik. Ezt a bajt kell leküzdeni az okok megtámadásával.

Ezek az okok pedig kétfélek. A legsúlyosabb, ugye szólnak végtetése, a gazdasági erők zavarából és rendelkezéseiből származnak, amiket meg a háború, s annak rombolásai teremtettek; ezek ép úgy megnyilatkoznak a civilizációnk komplikáltságában, mint a termelés és fogyasztás aránytalanságaiban. A más jellegű okok inkább mesterségesek s csak az emberi akarattól függ, hogy tehetetlenné váljanak; féltékenység és nemzeti önzés, nép ellen való gyűlölet, a presztizs s főképp a határok miatt való viszály produkálják. Nem közvetlen okai az általános felfordulásnak, de súlyosítják és ellensúlyozzák a gyógyulást célzó törekvéseket.

Vajjon ütött-e az órája annak, hogy Európa nemzeti a belső viszályokon felülemelkedjenek és ne hasonlítsanak ama hajótöröttekhez, akik, ahelyett, hogy a hideg és az éhség ellen küdenének, egymást az elsőbbség kérdéseivel marcan-golják?

Nem arról van szó, hogy Németország újra aláírja a versaillesi békeszerződést, hanem arról, hogy azok a klauzulák, melyek véget vetettek a háborúnak, szigorúan megtartassanak. Hogy ez nem megoldás, ahogy egyesek mondják, sőt, hogy a gazdasági válság elmúltával a differenciák még hevesebbek és élesebbek lesznek, mint valaha, arra nézve csak a válság mély voltára kell utalni. A helyzet súlyos volta oly hosszú és olyan egyetemes, annyira kölcsönös és jóhiszemű közreműködést követel, hogy a népeknek a népekhez való viszonya egészen átmódosul és a határok kérdése is Európában egészen más jellegűt fognak ölteni, mint amiók ma.

De a felfogások mai állapotában ez a szoros együttműködés csak abban az esetben lehetséges, ha a dolgozó tömegek tudatára ébrednek a válság súlyosságának és valódi okainak.

A VÁLSÁG VILÁGKARAKTERE

A valuta zavar a pillanatban minden figyelmünket lekötö, de azért nem szabad azt hinni, hogy a legalaposabb bankjai nem szabályok.

ségszerűen és sürgősen tettek is meg, véget fognak vetni a mostani bajnak. Nem, mert ez a baj csak fázisa az általános gazdasági válságnak és azok is csatlódnak, akik azt hiszik, hogy ez a válság muló és nemsokára, magától megszűnve, általános és gyors fellendülésnek ad teret. Nem, ez a világválság nincs lezárva, nem is lesz egyhamar, s egyetlen ország sem fogja kikerülni. Minden hét új jelenségeket termel. A gabona krachja után itt a gyapoté: elég, ha az amerikai termés eredményét közlik, hogy az árak néhány óra alatt a világ valamennyi piacán alázuhanjanak.

Gazdasági rendszerünk anarchiáját semmi sem bizonyítja inkább, mint az a tény, hogy ma milliónyi ember tengődik nyomorban, zsúfolásig megtömött rakományok szomszédságában. Az ipari és a gazdasági válság kölcsönösen emésztik egy-

mást. A természettől és a körülményektől legjobban favorizált országban, az Egyesült Államokban nyolc millió ipari munkás van munka nélkül, ugyanakkor a gazdálkodók is a legnagyobb nélkülözések közt élnek. Ugyanazok az okok, csak még kedvezőtlenebb viszonyok között, hatnak Németországban, Lengyelországban, Középeurópában és a Balkán államaiban. Joggal írja Paul Louis, a nemzetközi kérdések specialistája: „a történelemben először látható a munkanélküliek állandó hadseregének a kialakulása”.

A FELTÉTLEN EGYÜTT-MŰKÖDÉS.

Nem szabad azt hinni, hogy ilyen helyzet katasztrófa nélkül sokáig húzható. Anglia maga is megérezte gögös pénzügyi egyensúlyának könnyű megrázkódását. A veszedelem szétárad a föld egész felületén, a spanyol forradalom, braziliai és kubai felkelés, gyarmati lázongások stb. mind gazdasági okokra vezethetők vissza. Canada tulsok gabonát, az Egyesült Államok tulsok gyapotot, Brazília tulsok kávé, Cuba tulsok cukrot produkál. Minden külön kísérlet a bajok elhárítására meddő maradt, mivel csak töredékes kísérlet; a bajok gyökeréig kell

lehatolni és nemzetközi együttműködés, Európa népeinek előzetesen megteremtett harmoniájával.

NÉMETORSZÁG SZEREPE.

És itt válik lényeges tényezővé Németország magatartása. Külső segítség van szüksége: a népszavazással, a bankválság fegyverkezésével megmutatta, hogy tud magán uralkodni. Vajjon képes ez-után tovább haladni?

Ha lemond a békeszerződés a különösen a határok azonnali revíziójáról, máris elhárul a legfőbb akadály, mely egy francia-német antant útjában áll, szabad ég alatti antant, mely magával hozná az európai antantot is. A két ország közt az együttműködés új korszaka következne, nem szentimentális, de lojális, tárgyilagoss, technikai együttműködés. Egy ilyen politika a Rajnán túl bizonyára heves ellenállással találkozna, de az ellenállás máris meggyengült, amint a Kölnische Zeitung augusztus 14-iki cikke mutatja, melyben a két ország békéje érdekében, a status quo fenntartását tartja szükségesnek. Egy ilyen tervet természetesen csak nagy elővigyázattal lehet megvalósítani, de mindazokat, akiket Európa jövője nyugtalanít, az ilyen fajta szuggeszciók, mint a kölni újságé is, csak bizalommal tölthetnek el.

A mangáliai kijelentések után

Jorga távozik a kormány éléről?

A Duca-Argetioianu-kombináció kerül állítólag előtérbe

Ujra nyilatkozott a miniszterelnök

Bukarest, augusztus 29.

A miniszterelnök nagy port felvert mangáliai kijelentéseinek mindinkább szaporodnak az érdekes fejleményei. A miniszterelnökség két közleménye után, a melyek alapján véve nem cáfolták a megdöbbenést keltett nyilatkozatokat, megszólalt most annak a gazda-küldöttségnek az elnöke is, amelynek a fogadása során a különös kijelentések elhangzottak.

Butu, a delegáció vezetője, levelet intézett a konstancai prefektushoz s abban le- szögezi, hogy a miniszterelnökkel való beszélgetést a lapok rosszul értelmezték és elferdítették. A küldöttség ugyanis az- zal a benyomással távozott, hogy a miniszterelnök megértette a mezőgazdák bajait s hogy kész mindent megtenni mezőgazdaság támogatására és emelésére.

Természetesen ez az újabb megvilágítás sem elégíti ki a közvéleményt, mert hiszen abban senki sem kételkedett, hogy a miniszterelnök szívesen fogadta a küldöttséget.

Arra kíváncsi most mindenki, hogy a miniszterelnök rendkívüli jelentőségű és horderejű kijelentéseit mennyiben torzították el a konstancai lapok?

Ezt nem részletezi Butu levele sem. Másrészt a Dimineata úgy értesül, hogy a delegáció több tagja szerint a konstancai sajtó a lehető leghűbben adta vissza a mangáliai beszélgetést.

SZÓ VAN JORGA ELEJTÉSÉRŐL?

Egyébként Argetioianu minapi királyi audienciáját egyes lapok, élükön a Dimineata-val, egyre határozottabban összefüggésbe hozzák a mangáliai esettel. Argetioianuhoz közelálló körök szerint a pénzügyminiszter állítólag kifejtette az uralkodó előtt, hogy Jorgával való együttműködésének a meghosszabbítása lehetetlenné vált. Argetioianu e verzió szerint rámutatott arra, hogy két héttel ezelőtt, amikor a legádázabb harcok vívta a pénzpiac nehézségeivel, a miniszterelnök gáncsolta intézkedéseit.

Argetioianu az a reménye, — mondják tovább a Dimineata információi — hogy Jorga professzor csakis a kormány általános politikájával és a közoktatás-ügyi részint a központi egyetemmel

be. Ebből a szempontból Prezán marsall sokkal megfelelőbb lett volna a miniszterelnökségre.

Mindezekből arra következtet most már a Dimineata is, hogy

Jorga rövidesen elhagyja a miniszterelnökséget, mégpedig a parlament őszi ülészakának a megnyitása előtt.

Jelenleg azt a visszavonulási formulát keresik, amely Jorga számára is elfogadható legyen.

Jorga esetleges lelépése után Duca-Ar-

getioianu-kombinációra kerülne sor. Ha Duca nem vállalná az adott körülmények között a miniszterelnökséget, egy legalábbis támogatni fogja a tiszta Argetioianu-kormányt, amelynek megvolna a kellő parlamenti többsége. — Amugyis csak átmeneti formációról van szó, mert azzal számolnak, hogy a jövő évi költségvetés megszavazása után elkerülhetetlen a kormány-utódlás végleges rendezése a parlament újabb feloszlata és új választások után.

A miniszterelnök pedig tovább ironizál

A kormányhoz igen közelálló Cuvantul munkatársa alkalmat talált arra, hogy beszélgetést folytasson Mangáliában Jorga miniszterelnökkel. A konstancai mezőgazda-küldöttségnek tett kijelentéseivel kapcsolatban a miniszterelnök így nyilatkozott:

— Mit csináljak, ha egyszer olyan szerencsétlen dilettáns vagyok a kormányzás művészetében, amelyhez — úgy lát- szik — jobban ért nálam az újságírói színhedron. Csak az a kár, hogy már túl öreg vagyok ahhoz, hogy okulhassak tanításukból és bölcsességükből.

Később az angol nemzeti kormányról lévén szó, amelyet most sokan itt is példaképnek állítanak oda, Jorga így vélekedett

— Ami a nemzeti kormányt illeti, amelyet egyesek angol mintára megint szeretnének, nem szabad elfeledni, hogy

az én kormányom csak azután került uralomra, miután a nemzeti kormány nyelbeütése megküszült. Miután tehát nem lehet nemzeti nacionalis kormányunk, érjük be egy racionalis kormány- nyal —

fűzte hozzá mosolyogva Jorga.

A miniszterelnök azután újra kitért Argetioianuval való állítólagos ellentétai- re s hangoztatta, hogy ő pénzügyi hivatottság dolgában sohasem akar a pénz- ügyminiszterrel vetélkedni.

— Új típusát akarom megalkotni a miniszterelnöknek, másat, mint ami eddig volt.

Nem utánzom azokat, akik semmit sem tudnak és mégis beleavatkoztak minden- be, hanem én, aki tudok valamit, csak ab- ba ártom bele magam, amihez értek és csakis amikor erre szükség van...

Apponyi lesz a Népszövetség legközelebbi ülészakának elnöke

Genf, augusztus 29.

A Népszövetség őszi ülészakára össze- gyűlt diplomaták között az a hír terjedt el, hogy a legközelebbi ülészak elnöké- nek Apponyi Albert grófot, a nagy ma- gyar államférfiut szemelték ki.

tak azok a tervek, hogy a legközelebbi ülészak elnökéül Titulescut válasszák meg. Népszövetségi körökben az Appo- nyi elnökségéről elterjedt híreket azza- magyarázzák, hogy a nemzetek szövetsé- ge nem akar különbséget ismerni győző és legyőzött államok között.

3 millió 200 ezer lej kártérítést kér Avédné férje haláláért

Csikszereda, augusztus 29.
A vizsgálóbíró ma délelőtti folytatta a kihallgatásokat az Avéd-ügyben letartóztatott dr. Barabás János szerepére vonatkozólag. Kihallgatott Barabás feleségét és Avéd özvegyét, akikkel Barabás azt kívánja bizonyítani, hogy semmiféle összeköttetésben nem volt Avéd gyilkosával, Pál Dénessel és Ambrus Lajossal.
Ugyancsak ezekkel a tanúkkal kívánja igazoltatni Barabás, hogy Ungvári András, aki a legterhelőbb vállomást tette ellene, állandóan zsarolta őt. Ma adta be kártérítési keresetét Avéd özvegye, aki 3 millió 200 ezer lej kártérítést követel férje haláláért.

Skarlát az Okiráltságban

Pusztítanak a járványok, de nincs megfelelő egészségügyi védelem

Bukarest, augusztus 29.
Az utóbbi hetekben szinte naponta érkezők híradások egyes városok és községek előjáróságaitól a hatóságokhoz, különböző járványos betegségekről, melyek egyre nagyobb arányokat öltenek.
Galacban például — ahol súlyos jellegű tifusz ütötte fel a fejét — lehetetlen állapotok uralkodnak a betegek gyógykezelésével kapcsolatban. A polgármesteri hivatal, arra hivatkozva, hogy alapja kifogyott, megtagadta az „Izolarea” kórház fenntartási költségeinek fedezését. Dr. Rautu főorvos saját zsebéből volt kénytelen a betegek részére élelmet vásárolni, ez azonban nem folyhat így a végtelenségig! Mi lesz, ha egyszer a főorvos ur is megcsúszik emberbarát lenni?
Altalában az egész megye területén szomorú az egészségügyi helyzet. A megyei közegészségügyi hivatalnak jelentették, hogy Tulcești, Slobozia, Conache, Cudalbi, Beresti és Foltesti községekben skarlátjárvány dühög.
Baltiban is sok a spanyolnátha és a skarlát-eset. Husz nap alatt 60 spanyolnáthás és 40 skarlátos beteget vezettek be a közegészségügyi hivatal nyilvántartásába, azonkívül 12 tifusz esetet is.
A járványok megrendszabályozására a legerélyesebb felügyeletet és a legmesszebbmenő óvintézkedéseket kell életbe léptetni, mert az ország területén dúló járványok már így is veszedelmes méreteket öltöttek.

Egy régi Jorga-Interju

Akkor még nem haragudott a sajtóra

Bukarest, augusztus 29.
Akkor még nem sétáltak detektívek a háza előtt, nem álltak rendőrök a kapujában és nem kellett a kabinettfőnök frontját megrohmozni annak, aki a professzor uralmával beszélni akart.
Az újságíró például, aki egy Jorga-interjúra akart szert tenni, egyszerűen becsengetett a Bonaparte-szössze hatos számú villája kapuján és szembe találokott egy kedves beszárabiai hölgygel, aki lágy oroszos kiejtéssel megkérdezte, hogy mi járban van.
— Interjú a professzor uralmával? — trillázott az orosz nő sajátos éneklő hangján — nagyon egyszerű a dolog. Tessék itthagyni a kérdőívet és holnap reggelre a professzor írásban adja meg a választ.
Azután ónagysága bájos közvetlenséggel elmondta, hogy a professzor ur most oroszul tanul és azért angaszálta őt titkárnőjének, hogy így alkalma legyen állandóan gyakorolni az orosz nyelvet... Azt is megtudjuk, hogy a professzor ur, ha már perfektül fog oroszul is beszélni, akkor ez lesz a huszadik nyelv, a melyen megtudja értetni magát.
— És aztán újra:
— ... Hát csak tessék itthagyni a kérdőívet, én majd gondoskodom arról, hogy holnap reggel hat órakor, amikor a professzor ur az íróasztal mellé ül, ott találja.
Így készült az itt mellékelt interjú is. Az egyik oldalon az újságíró gépirásos kérdései, a másik oldalon a professzor ur kézírásos válaszai.
Ez az interjú pontosan négy héttel azelőtt készült, hogy a professzor ur otthagyta katedráját, ahol negyvenötven diáknak tartott előadást, hogy aztán átmenjen a késő-bizánci stílusban épült Cantacuzino-palotába, ahonnan már két hónap óta az egész ország számára díktálhat.
Az újságíró eltette ezt az írást intervjut. Dokumentumnak. Az ellenzéki Jorga professzor nyilatkozata. — Négy hónap távlatából különös érdekességre tarthat számot.
Még korai volna talán pontos összeha-

sonlítást tenni aközött, amit az ellenzéki Jorga professzor mondott és amit Jorga a miniszterelnök tett eddig.
Következtetni azonban már lehet...

AZ INTERJU

1. Hogyan oldaná meg ön a kisebbségi kérdést?
Jorga: Attól függ, hogy én milyen helyzetben volnék és ők milyen magatartást tanúsítanának.
*
2. Valóban hiszi Ön azt, hogy a székelek román eredetűek?
Jorga: Hiszem, hogy sok román elnemzetlenített a székely többség.
*
3. Ismeri-e Ön az erdélyi irodalmat? Milyen írókat? Mondjon róluk valamit.
Jorga: A legmodernebbet nem, a német irodalmat kivéve, amelyet egészen közletről ismerek.
*
4. Mit tenne Ön a román-magyar lelki-közeledés érdekében? Nem gondolja, hogy az irodalom egyszerű eszköz volna a lelki-közeledés megvalósítására?
Jorga: Székeskőrű fordítási munkát indíttatnék be és a Valeni de Muntei szabadegyetem tanfolyamaihoz hasonlóan, megteremtendő a közvetlen személyérntkezés lehetőségét.
*
5. Hogyan látja Ön a belpolitikai helyzetet?
Jorga: Változatlanul.
*
6. Van-e joguk a kisebbségi pártoknak beavatkozni a román belpolitikába?
Jorga: A román állam bármelyik polgárának megadatott ez a jog.
*
7. Szereti-e Ön a magyarokat és milyen nemzetnek tartja?
Jorga: Magasrendű meggyőződéseim vannak a magyarok nemzeti érzelmeiről és meggyőződésem, hogy fontos szerepet kell még betölteniök Kelet-Európában, de nem a románok ellen, hanem a azok mellett. Egyik nemzet sem áldo-

zott annyit kultúrájért, mint a magyar.

8. Hisz Ön abban, hogy Erdélyben is rendentizmus volna?

Jorga: Egész biztos, de én nem tartok tőle.

9. Miért nem foglalkozik a gondolatokkal, hogy műveit magyarra fordítsák?

Jorga: Mert egy drámámon kívül, a melynek címe: „A legyőzött sors” senki sem érdeklődött irántuk. Az új magyar írók csak a legmodernebb román írók iránt érdeklődnek, akikről nem sokat tartok.

N. Jorga.

Újabb hamis szeszbárcát fedeztek fel Aradon

Arad, augusztus 29.
Tegnap röviden megemlékeztünk arról, hogy az aradi hatóságok ismét hamisított szeszutalványokat fedeztek fel. A vizsgálat folyamán megállapították, hogy a hamis szeszbárcát a feketeszeszüzelmek miatt már letartóztatásban levő Weisberger Mór fia, a jelenleg külföldön tartózkodó Weisberger Sándor hozta forgalomba.
Weisberger ugyanis 180 liter rumot vásárolt az aradi Hönig szeszgyárgeskeedésben és a vásárlásnál kapott bárcát hamisította meg, nagyobb mennyiséget tüntetve fel rajta.
Az aradi pénzügyigazgatóság megállapította, hogy Weisberger Sándortól a fu-gyivásárhelyi Sternberg-féle szeszgyár vásárolta meg a feketeszest s ezért

a gyárra 12 millió lejes bírságot vetett ki.
Weisberger Sándor ellen kiadták az elfogató parancsot.

Tőzsde

1931 augusztus 29.
Zürich (nyitás): Berlin 121.90, Amsterdam 207.10, Newyork 515 és háromnyolcad, London 2496.50, Páris 2014, Milánó 2687.50, Prága 1521, Budapest 9002.50, Belgrád 905.50, Bukarest 306, Varsó 5753, Bécs 7220.

A zálogházi angyal

I.
Londonból délkeleire fekszik Chislehurst. Chislehursttól délkeletre fekszik a Pedersen-kastély. A kastély déli szárnyában fekszik a fiatalúr hálószobája. És a hálószobában fekszik King Pedersen, az ágyban, ebédutáni kettőkor, majd hirtelen felugrik, sebteben magára szedi a ruháit, lenyeli a legközelebb elérhető vajaskenyert, beugrik az autójába és száguldani kezd.
Az autó hatszemélyes kis locomobil. King Pedersen legkedvesebb kocsija. Ugyanolyan szöke színe van, mint a gazdája hajának. És mindenben egyetért a gazdájával, még a sebesség kérdéseiben is, nem úgy, mint más autók, amelyek akkor másznak, amikor az ember röpielni akar és viszont.
King végigszágul London déli kerületein, átme-gy a Thimes-hidak egyikén, utálja a gyalogjárókat, megkerüli a Hyde-parkot, később a Kero-Gardent, egyszerre, amint egy nyugatnak lejtő kis utcán végigrobog, megakad a tekintete...
Először is egy zálogházon. Az ilyesmit King világleletében sose vette észre, rá se nézett egy zálogházra. Csak olyan intézmények érdekelték, amelyekből új és eredeti cocktail-meglepetéseket várhatott az ember. Ez a zálogház azonban nem volt olyan, mint a többi zálogházak, ezt még olyan ember is észrevehette, aki sose látott zálogházat életében.
Ennek a zálogháznak üvegablái mögött, egy pillanatra, szinte elképzelhetetlenül szép leányarc bukkant fel, mint mély, homályos tótükrökből. Egy pillanatra. Szöke haj kerekete, szép, ingerlő, szemtelen, bájos, szelíd és provokáló kifejezése volt ennek az arcnak, önmagával ellentétes kifejezése, — egyszerűen, a látvány, amilyen rövid, olyan hatásos volt, úgy, hogy King elrántotta a polánt, nekiment a lámpaoszlopnak és eltörte egy reflektorát.
Aztán leszállt és bement a zálogházba.

II.
A zálogház két részből állott. Az egyik

részben szegényes, fáradt, rosszképű emberek álldogáltak, kis batyúval a kezükben. A másik rész magas korlát kerítette el az egyik résztől és ebben a másik részben négy hivatalnok ült: egy becsüs, egy pénztáros, egy altiszt és egy hölgy, aki a tételeket bevezette a könyvébe és cédulókat állított ki.
Ez a hölgy volt az, akit King az utcáról felfedezett. Jobban megnézte. Legfeljebb tízfennyolcéves leány volt, világoszöke haja, mézszínű szemmel, amely tekintetét napsugárassá és mézédessé varázsolta. King oda akart menni hozzá, hogy bemutatkozzék, de valaki karonragadta:
— Alljon a sor végére.
King a sor végére állt. A sor végére állni sohasem kellemes, legkevésbé, ha az embernek fogalma sincs róla, mire vár. King várta, hogy sor kerüljön rá, mintegy negyedórát vár, akkor elfogytak a görnyedt hátak előle és ő szemtől-szemben állt a zálogházi becsüssel.
— Nos, — kiáltott rá az, — gyérünk a holmial.
— Mivel? — kérdezte a fiatalember bizonytalanul.
— Mit akar elzalogosítani? — firtatta amaz.
— En? Semmit.
— Hát akkor mit akar itt? —
— Azt hittem, — felelt hosszas gondolkodás után King Pedersen, — azt hittem, hogy egy zálogházba akárki bejöhét.
— Igen. Ha dolga van itt.
— Nekem dolgom van itt.
— Hát akkor tegye be, amit hozott. Itt nem lehet az időt huzni.
King elővette a duplafedelű aranyóráját és átnyújtotta a becsüsnek.
— Öt font, — mondta az elismerő hangon.
— Öt font elég lesz?
King vállat vont. Semmi szüksége sem volt az öt fontra. Az órájára annál inkább. De megfigyelte, hogy a becsüstől az ember egyenesen a szöke angyal elé kerül, aki sajátkezűleg nyújtja át a cédulát a boldog kiválasztottnak. Mintahogy így is történt.
King belenézett a mézszínű szemekbe és szokásától eltérően, zavarba jött. De megem-berelette magát és így szólt:
— Hol láthatnám viszont, kisasszony?
A tündér végignézett rajta és azt mondta hatásos szünet után:
— Seholy.

Ennek a szónak a hanglejtésében volt valami a finálék lendületéből. Befejezés volt ez, vég, ami után nem jöhet más, mint a ruhátár és a villamos. King átvette a cédulát és kitérőmögött a zálogházból.

III.

Aznap éjjel keveset aludt. Maga elé képzelte a lányt, különféle kedves szavakat képzelt az ajkára és kedves arkifejezést hozza. Almában nyomát se látta rajta az elutasító viselkedésnek, amelyet a zálogházban tapasztalt. Reggel azonban, a felébredés pillanatától, állandóan és intenzíven érezte a lesújtó igazságot és érezte, hogy érzi, hogy ez valami új érzés, merőben különbözik azon érzésektől, amelyeket érezni eddig alkalma volt.

IV.

Kora délután autóból ült és két csomaggal a hóna alatt, fél háromkor átlépte másodszor is a zálogház küszöbét. Ezúttal már figyelemzetés nélkül a sor végére állt, türelmesen várakozott és figyelemzetés nélkül átadta a becsüsnek az egyik csomagot.

A becsüs felbontotta és kivett belőle három szál illatos rózsát.

Kissé megütközve nézett rá.
— Pardon, — mondta King, — adja csak vissza. Itt a másik.

A másikban ékszerek voltak. Az ékszerek egyenként mérlegre kerültek. — hatszáz font, — mondta tiszteletteljesen a becsüs. De King nem hallgatott oda. King máshova hallgatott. Hallgatta a toll perccéjét az angyal kezében. Ó, bár ő lenne az a toll, bár ő perccé-hetne az édes kezében, a papíron, amely hatszáz fontot biztosít neki, néhány családi ékszere fejében.

Amin a cédulát átvette, egyidejűleg benyújtotta az ablakon a három szál rózsát. Az angyal King arcába nézett, ártatlan és megvető daccal, aztán fogta a virágot és a sarokba vágta. És a következő cédulát kezdte írni.

V.

King kétségbeesett. De nem adta fel a reményt. Naponta elment a zálogházba és zálogba tette apránként mindenét. Azonban semmit sem tudott elérni.

Zálogba vándoroltak a ruhák, az ékszerei, az ezüstművek, régi órák. Aztán sor került a szőnyegekre és terítőkre. Zálogba tette a motorbiciklijét és az autóját, de nem tudott randevut kapni a lánytól. Már nem tudott mit zálogba tenni. Szülei meglátogatták és legnagyobb rémületükre, kopár falakat találtak a gyönyörű lakás helyén. A zálogház tisztviselői röhögtek, ha belépett, az egész utca személyesen ismerte, ujjal mutogattak rá. A legnagyobb baj mégis az volt, hogy napról-napra fejtörésekbe került, hogy mit csapjon zálogba. Drága holmikat vásárolt, hogy perc múlva bevigye a füstös kis helyiségbe és pár pillanatig szemtől-szemben lássa a mézszínű lányt, akibe olyan szerelmes volt, hogy nincs annyi betű a nyomdában, a mennyivel azt ki lehetne fejezni.

VI.

Egy napon mégis megszólalt. Azt mondta a bámuló fiatalembernek:

— Nézze, kedves mистер. Ha már minden-áron naponta be akar jönni ide, miért nem váltja ki néha a holmiját? Urügynek az is jó lesz. Hiszen már nem tudjuk, honá tenni ezt a rengeteg vacakot.

King a homlokára csapott. Hogy ez neki nem jutott eszébe! Persze! Ki is lehet váltani! De egyenként. Ezerháromszáz cédulája volt. Most tehát naponként kiváltotta őket. Hazakerültek az ékszerek, szőnyegek, terítők, tálak, órá, autó, motorkerékpár, ruhák, függönyök, butor, porcellán, minden, — amikor az utolsó cédulára is sor került: King Pedersen savanyu arccal állt a szöke leány előtt. Állt és nézett, kidülledt szemmel. Csodára várt. Megszokta a várást, a zálogházban.

— Kedves mистер, — szólalt meg a csoda, — ahelyett, hogy most előlről kezdené a holmik zálogbátévesét, inkább hajlandó vagyok másvalahol találkozni magával, egyszer.

— Angyal, angyal, — zokogta King, — hát van még remény számomra mégis? És hol találkozhatunk?

— Tudja mit? Majd este megbeszéllem a férjemmel és azután felhívom telefonon. Legyen szíves a számát...

— Rossz a telefonom! — hebegte King és lenyelte a rágógummit és már ott se volt.

A BRÁZAY sósborszesz 3 tulajdonsága:
jobb, olcsóbb és ami a fő hatásosabb!

Szeptember 1-én nyílik meg
Orvosi kozmetikai intézet
Dr. E. HERSKOVITS és MÉRİ BÖZSI.
Brassó. Vár-utca 134. (az udvarban).

Megnyílt a hetedik kisebbségi kongresszus

40 - 60 százalékkal csökkent a kisebbségek vagyona a világháború óta

Genf, augusztus 29.

Ma délelőtt ünnepélyes keretek között kezdődött meg

a hetedik kisebbségi kongresszus, amelyen tizennégy államból negyven kisebbség képviselői jelentek meg. Először vesz részt ezúttal a kongresszuson az olaszországi görög kisebbség. A katalánokat, amikor a terembe léptek, lelkesen ünnepelték.

Wilfan elnök hosszabb beszéddel nyitotta meg a kongresszust, hangsúlyozván, hogy a főcél továbbra is ez marad, ami

volt: A nemzeti önrendelkezés elérése.

A kongresszus tagjai között most került szétosztásra az a nagy mű, amely először öleli fel teljes részletességgel az Európában élő negyven kisebbség helyzetét.

A könyv kimutatja, hogy a világháború óta negyven-hatvan százalékkal csökkent a kisebbségek vagyona.

A kongresszus táviratilag üdvözölte Brandesch Rudolf romániai kisebbségi minisztert.

Három nagybank fúziójából új pénzügyintézet alakul Bukarestben

A fuzionált intézetnek másfélmilliárdnál nagyobb tőkéje lesz
A Generala Bank is belép a fúzióba

Bukarest, augusztus 29.

Most már véglegesnek tekinthető az, hogy a Generala-Bankot, amely másfél hónappal ezelőtt kényszerre egyezséget kért, szanálni fogják és a bank a közeljövőben megkezdheti működését. A Nemzeti Bank nagy erőfeszítéseket tesz, hogy a bukaresti nagybankok működését biztos alapokra helyezze és a kényszerre egyezségre jutottakat megint felelősségre. A különböző szanálási tervek kapcsán merült fel az ötlet, hogy

egybeolvassák azokat a bankokat, amelyeknek nagyobb tartozásuk van az állammal és a jegybankkal szemben, olyan fizetésekre kötelezzék őket, amelyek

kel, amelyek egy ilyen tranzakció esetén zavartalanul folytathatnák tovább működésüket,

anélkül, hogy a hitelezők bármit is veszítenének. Ilyenformán szó van arról, hogy a Generala Bank fuzionáljon a Bukaresti Leszámitoló Bankkal és a Banca Agricolával.

Amennyiben a három bank fuzionál, úgy másfélmilliárdnál nagyobb diszponibilitással rendelkező nagy pénzügyintézet fog létrejönni a fővárosban.

A fúziós tárgyalások teljes gőzerővel folynak és azok kimeneteléről az illetékesek a közeli napokban hivatalos kommunikációt fognak kiadni.

Lisszabon utcáin még mindig tart a barrikádharc

Pokolgépes merénylet a madridi portugál követ ellen

Madrid, augusztus 29.

Bár a portugál kormány hivatalos jelentése szerint a forradalmi megmozdulást sikerült elfojtani, a spanyol határállomásokra érkező portugál menekültek arról adnak hírt, hogy

Lisszabon utcáin még mindig tart a barrikádharc és hogy a forradalmi alakulatoknak több fontos stratégiai pont van a birtokában.

A menekültek előadása szerint Carmona elnök kénytelen volt a hadsereg tartalékainak egy részét mozgósítani, mert

a sorkatonaság több csapattal átpártolt a forradalmárokhöz.

Súlyos helyzet elé állította a portugál kormányt a vasutasok sztrájkja is, mert a kormánycsapatokat a forgalom beszüntetése helyenkint teljesen elszigetelte

A portugál forradalom hatása Madridra is áttért annak a bombamerényletnek formájában, amelyet a madridi portugál követség épülete ellen követtek el ismeretlen tettesek. A követ és felesége a követség földszinti irodahelyiségében tartózkodtak, amikor két ismeretlen férfi

pokolgépet hajított be az ablakon.

A követ felismerve a veszélyt, feleségével együtt kimenekült s így a robbanás csak az iroda berendezését semmisítette meg.

Zamora elnök a merénylet után azonnal felkereste a portugál követet és szencsekiváratát fejezte ki megmeneküléséért. A rendőrség széleskörű nyomozást indított a merénylők után, akikről a követség közelében dolgozó munkások pontos személyleírását tudták adni.

A mezőgazdaságon spórolnak?

Leszállított alaptőkével fogja megkezdeni működését a Mezőgazdasági Bank

600 millió helyett 150 millió a mezőgazdaság segélyezésére

Bukarest, augusztus 29.

Több ízben beszámolt a B. L. arról, hogy az állam által tervezett Mezőgazdasági Bank mind a mai napig nem kezdte meg működését, mert a stabilizációs kölcsön megkötése alkalmával felvett 650 millió lej alaptőkére a Mironescu-kormány kölcsönkért a Nemzeti Banktól és tisztviselői fizetésekre fordította.

Mint ahogy a mezőgazdaság helyzete kezd napról-napra katasztrófálisabbá válni, ez a körülmény arra kényszerítette a kormányt, hogy minden eszközzel megteremtse végre a Mezőgazdasági Bankot, amelynek hivatása hosszú lejáratú agrárhitelek folyósítani, alacsony kamatok mellett.

Biztos forrásból nyert értesüléseink szerint a kormánynak sikerült is a Nemzeti Banknál egy összeget találni, amelyet a Mezőgazdasági Bank alaptőkéjére lehetne fordítani.

Egy 150 millió lejes összegről van szó,

amely úgy maradt meg a Nemzeti Banknak, hogy a Hoover-féle moratóriumot alkalmazása folytán az államnak nem kellett tartozásai annuitás fejében a szobánforgó 150 milliót kifizetnie.

A tranzakciót csak az a körülmény nehezíti meg, hogy a Mezőgazdasági Bank alapszabályainak megfelelő speciális törvény kimondja, hogy a bank alaptőkéje nem lehet kisebb 600 milliónál.

A kormány erre való tekintettel új törvényt fog készíteni, amelyben a még nem is létező bank alaptőkéjét 600-ról 150 millióra fogja leszállítani.

Ilyenformán tehát, megint csak a mezőgazdaság huzza a rövidet, mert 150 millió edeskevés ahhoz, hogy a válságba jutott mezőgazdasági termelést hitelekkel tudja ellátni. Szakértők még az előzően tervezett 600 milliót is tulkevesnek találták.

Az igen tisztelt Vásárlóközönséghez!

Kedves Vevőinknek és Barátainknak szíves tudomására adjuk, hogy a régi hírneves

BRÁZAY sósborszeszt,

a régi, elsőrendű minőségben újból piacra hoztuk és ezen kitűnő, elismert márkáért a magunk részéről is teljes garanciát vállalunk.

Az évtizedek folyamán bevált, legjobb háziismeret egyetlen házban sem szabad hiányoznia és egy próbavétel meggyőzi az i. t. Vevőközönséget arról, hogy a

BRÁZAY sósborszeszt

regi hírnevének megfelelő minőségben kaphatja. Meg vagyunk győződve arról, hogy a

BRÁZAY sósborszeszt

kedves Háziasszonyaink körében a legrovidebb időn belül újból annak a kedveltségnek fog örvendeni, mint a régi jó békeidőben!

A BRÁZAY név szavatol a minőségért, a BRÁZAY név szavatol azért, hogy az ár a legjobb, a legolcsóbb és leghatásosabb, amit csak előállítani lehet.

A BRÁZAY sósborszeszt

összeállításánál fogva utólagos lehetetlen! Vegyen tehát még ma

BRÁZAY sósborszeszt.

A megfelelő számú üres palack ellenében egy szép ivópoharat kap ajándékba!

AZUROL SIDOL VEGYÉSZETI GYÁR R.-T. ARAD

Baldwin drámai bejelentése a kritikus hétfőről

Órákon múlt, hogy a font el nem értéktelenedett és az angol bankokat is még nem rohanták

Ötven főnyi szavazó többségre számíthat a nemzeti-kormány a parlamentben

London, augusztus 29.

A konzervatív párt pénteken értekezletet tartott, amelyen Baldwin behatóan ismertette a válság történetét, hangzottatván, hogy

a helyzet olyannyira kiéleződött, hogy hétfőn — a kritikus napon — alig néhány óra maradt az elhatározásra.

A fenyegető pénzügyi pánik feltétlenül magával rántotta volna az aranystandardot, a fonsterlinget, amit

bankroham és katasztrófális összeomlás követett volna.

Mindezt minden körülmények között el kellett hárítani.

Ezután hangsúlyozta Baldwin, hogy a

kooperációs kormány kizárólag a pénzügyi válság megoldására alakult és egyetlen törvényt és javaslatot sem vesz elődjétől. A költségvetés egyensúlyának helyreállítása után a kooperációs kormány azonnal feloszlik.

A továbbiakban Baldwin

éles harcra hívta fel a pártját a szocialisták ellen, leszögezve, hogy a szocialisták „bankárzsarolás” jelszavával izgatnak.

Az értekezlet egyhangúan helyeselte a párt vezéreinek lépését.

A liberálisok lord Reading elnökiétével üléseztek és szintén jóváhagyták a párt vezérek eljárását.

A gazdasági válság főoka a békeszerződések pénzügyi szakaszaiban keresendő

A parlamenti munkaspárt a nyilvánosság teljes kizárásával tartotta ülését. — Sankey lordkancellár ismertette a kormányalakítás indokait, majd felolvasták Pethick-Lawrence kincstári exallamtitkár levelét, amely szerint

a válság főoka a békeszerződések pénzügyi szakaszaiban keresendő.

Ezek a szakaszok idézték elő Közép-Európa csődjét, amihez hozzájárult még az Angol Bank és a londoni City helytelen pénzügyi politikája. MacDonald miniszterelnök fia szintén felszólalt és megvédelmezte a takarékosági bizottság eljárását. Henderson exkülgügyminiszter állandó közbeszólásokkal zavarta az ülést.

Az értekezlet végül elhatározta, hogy a

munkaspárt hivatalosan ellenzékké alakul át.

A végrehajtóbizottság hétfőn dolgozza ki az ellenzéki politika irányelveit.

A pártértekezleten kialakult hangulatból következett, hogy a parlamentben a pártok erőviszonya a következőképpen fog felfejlődni: a kormányra szavaz mindkét polgári párt, vagyis 261 konzervatív, 55 liberális, 3 független liberális, valamint 6 pártokivüli képviselő. A kormány legrosszabb esetben a szocialista szavazatra számíthat, beleértve a minisztereket, valamint MacDonald fiát. Ezzel szemben 272 szocialista, valamint 9 pártokivüli szavaz a kormány ellen. Tehát a kormány legulább ötven főnyi többségre számíthat.

Ujabb két bankbukás Newyorkban

Newyork, augusztus 29.

Az itteni pénzügyi piacot két újabb bankbukás rázkódtatta meg. Beszüntette fizetését a Bank of European Trust és a Bank of European Safe Deposits. A bankok bukását immobilitásuk okozta.

250 millió helyett 10 millióban állapították meg a Lomási adó-bírságát

Arad, augusztus 29.

Körülbelül két évvel ezelőtt a Lomási Erdőipar részvénytársaságra az aradi pénzügyigazgatóság adókihágás miatt 255 millió lej bírságot vetett ki. A vállalat igazgatóságának felelősségét legvégig a főnökön most intézte el a pénzügyminisztérium.

um s tegnap táviratilag közölte az aradi pénzügyigazgatósággal, hogy

a Lomási Erdőipar bírságát 10 millió lejjel állapította meg.

Ezt az összeget a vállalatnak rövid határidőn belül meg kell fizetnie.

★ ÜZENET AZ ANYAKNAK. szülőknél, pedagógusoknál érdeklődésre joggal számítható nagyjelentőségű, értékes munka, mely a nevelés kérdéseinek égető fontosságú problémáit tárgyalja. Ezen mű három kötetből áll. Minden kötet befejezett egész és külön-külön is kapható. Az első része tárgyalja a terheség idejét, a kis gyermekkorát, a csecsemőkortól 2 éves korig, ára 90 lej. A második rész az óvodás korról és az első iskolai évekről foglalkozik, ára 120 lej. A harmadik rész pedig a nevelés szempontjából legnehezebb kornak, a serdülés és az érettség korának a problémáit vizsgálja meg. Ára 130 lej. Ezen könyvek megírásával dr. Stekel néni egyetemi tanár úr tőre munkát végzett. Ezen kötetek külön-külön is megrendelhetők. A három kötetet egyszerre véve, 340 lejért franco szállítja a Brassói Lapok könyvosztálya.

Hírek

Tomcsa Sándor:

Portrék 1931-ből

A PÉNZÜGYI ZSENI.

A pénzügyi zseni mindenhol próbálkozott, csak éppen a pénzügynél nem. Ez azonban nem zárja ki e szakmabeli lángszűségét, csak alátámasztja azt az általános felfogást, hogy a zseni nem tanul, a zseni az mindjárt tud.

A pénzügyi zseni szintén elég gyakori jellemző, rendszeren négy ujság van nála, tőzsdeirafolyamokat hadar s a Nemzetek Bankjának mentő akciójára röviden, finoman, szelíden, csak ennyit mond: marhaság. Aztán mindenkin aki csak „létezik” a kávéházban, megígéri, hogy ki nem robbantható zseni közt a lobogó pillantását. Mindenkin. Csak a furor nem. Bagatell pénzügyi okokból. Mintha bizony az változtatna valamit az álláson zseni-képletén, hogy az izzólámpa megtalálóját nem tud — teszem azt — gyereket önteni.

A pénzügyi zseni a fentebbi rövid, finom és szerény szót használja minden a Pénzügyi zseni célzó kísérlettel kapcsolatban. Ha hosszabban és mélyebb kritikával illeti az erőfeszítéseket, akkor valószínűleg a kávéházban beszél. A boletta-rendszer — szerinte — egy szagos kelevény a fogyasztók szemébe. A kenyérbéltégy ugyanaz — természetesen. Az infláció gyorsabb, a defláció valamivel lassabb halál. A védővám öngyilkosság, a bankpolitika büntetés és a Népszöveg pénzügyi előadója az egy tevé.

A haldokló Pénzen csak egy ember segíthet: ő. Már mint zsenink. Neki vannak ideái. Ő lázas és feketétlen éjszakákon, álmatlanul hánykolódva a kávéház megegetett asztala mellett, kidolgozott egy tervet, mely gyógyulást hozna. Ő ismeri a pénzkórság természetét. Itt van a recept a zsebében.

És hogyha kegyed úgy gondolja, hogy társ lenne ebben a megalázó munkában, ha még életében szoborban akarja látni önmagát, ha kegyed azt akarja, hogy az utókor áldja meg a nevéét és híre a csillagokig szálljon, — meninknek a kiinduláshoz kölcsönözzön becsúrt és hangsúlyozottan egy órára, száz lejt.

Ha azonban kegyednek nem konvenitálna a társaság, tessék csak melegen, érdeklődéssel, a nemesség ügy iránti kötelező tárgyilagossággal ezzel folytatni a kölcsönözési akció tárgyalásait:

— Jó kérem, de lássuk az órát.
Ez a legjobb módszer, hogy az ember száz lejt ne legyen világhírű.

EGY MEGELEGEDETT EMBER

Tegnap láttam.
Igazán megható látvány volt. A megelegedett ember nyugodtan feküdt s körötte kerített a megalázott világ puffadt-hasu bálna-nyal és kiszáradt emlőjű nyomorával és mindenben, ami e kettő köz van.

Ő nem törődött semmivel, csak feküdt, feküdt nyugodtan s körötte illatoztak a nyárpog ájtult virágai.

És ő csak feküdt nyugodtan, megelegedetten, szemlélte a plafont és nem törődött az eléggé problémákkal, a leszereléssel, a kormányozással, a buza árával, a munka s a pénz viszonyával, házbérrel, nyugdíjjal, általában azokkal a dolgokkal, melyek elégedetlenné szokták tenni az embereket. Ritkán látok megelegedett embert.

Valahogy irtózom a hulláktól.

Elnapolták a magyar parlamentet.

Budapestről jelentik: A Ház mai ülésén folytatták a kormányprogram felett megkezdett vitát. Először Kállay Tibor szólal fel. Kijelenti, hogy barátságosan beszélgetik a kormánnyal szemben, de azt kívánja, hogy az eltávolodás, amely a nép és a hivatalok között beállt, szűnjék meg. Követeli a munkanélküli segély bevezetését. Láng Lénárt kizsardza a Ház ügyvitel-tartását javasolja, amit azonban

Nyugodtan aludni

csak az tud, ki pénzét a mai bizonytalan időben és gazdasági krízisben aranyáradékba fekteti be, amely 12% kamatot hoz és ezen kamatot, valamint a tőkét több mint 1000 bel- és külföldi bank arany-dollárban, lejben, angol fontban, svájci frankban, német márkában garantálja és fizeti.

Közelebbi felvilágosítással szolgál
GERMANIA, AG. Timişoara, IV. Str. Bonnaz 15.

Fürdőszoba-

berendezési cikkek, gáz és forrócsövek állandóan raktáron.
„Armatura” r. r. t. Fiók cégnél
Brassó, Malom-u. 1. (Kut-u. sarok).

Károlyi miniszterelnök visszautasít és a papaszokat a 33-as bizottság elé utasítja. Egyébként a Ház elnapolását a 1. mány iránti bizalmi kérdésnek tekinti. Szavazás után az elnök enunciója a Ház bizonytalan időre való elnapolását.

— SCHUBERT FERENC A HÍRES BÉCSI ZENESZERZŐ BRASSÓBAN. Tegnap óta fut óriási sikerrel a Modern Mozgóban a Schubert-film, telve a nagy művész szebbnél szebb melodráival, a híres kamara-énekes Jöskel előadásában. Schubert „Ave Mariá”-Jöskel, a bájos Grete Theimer (a Zwei Herzen primadonnája), lebilincselő áhitatban tartja a hallgatókat. A humort a kitűnő Sigfried Arno szolgálja a tőle megszokott mulató előadásban. Mindenkinnek ajánljuk a sláger megtekintését.

— ILEANA FÖHERCEGNŐ KÖSZÖNETE. Ileana főhercegnő Habsburg Antallal való házassága alkalmával felajánlott szép ajándékért köszönetet mondott egész Brassó és Brassómege lakosságának.

★ ELJEGYZÉSI HIR. Enyedi Boriska Brassó és Gál Endre Mátészalka, jegyesek.

— UJABB KÉT FELJELENTÉS ÉRKEZT HADHÁZY KÁLMÁN ELLEN. Nagyváradról jelentik: A négyezer lejese sikasztással vádolt dr. Hadházy Kálmán nagyszalontai ügyvéd ellen ma újabb két feljelentés érkezett az itteni ügyészséghez. Mindkét feljelentést dr. Blede László ügyvéd tette meg két fele nevében. Az egyiket a Nagyvárad Takarékpénztár megbízásából, amely azzal vádolja Hadházyt, hogy egy öngyilkossá lett nagyszalontai földbirtokos birtokának kezeléséből kifolyólag kétszáz ezer lejt tulajdonított el. A másikat Pop Joan pénzügyi ellenőr feleségének megbízásából, akitől Hadházy állítólag kilencvenezer lejt sikasztott. A vizsgálat most ebben a két ügyben is megindult.

Mai korkép

Gyümölcs-dumping.

— SAJTÓBEMUTATÓ A BRASSÓI REDOUT-MOZIBAN. A brassói polgári és katonai hatóságok képviselőinek, műszaki szakértők és a sajtó meghívott képviselőinek jelenlétében ma, szombaton délután 12 órakor zajlott le a Redout színházterméből átalakított mozi felavatása és hangosfilm-vetítő berendezésének sajtóbemutatója. Megállapítjuk, hogy a harmadik brassói mozi igazgatósága a Redout öreg színháztermét valóban igen kényelmes és kellemes mozi-színházzá alakította át s gondoskodott arról, hogy a terem fogyatékos akusztikáját a hangos-film követelményeinek megfelelően megjavítsák. A sajtóbemutatón vetített hangos híradó és a világhírű Gigli énekszámai tökéletes kép és hangvisztaadásban érvényesültek, ami elsősorban a Redout-mozi vetítőkészülékének, a budapesti Telefongyár mérnökei által konstruált és felszerelt berendezésnek köszönhető. Ez a vetítőberendezés egymagában is a legragyogóbb bizonyítéka a magyar alkotóerőnek és a magyar ipar kiválóságának, mert a hangvisztaadás tökéletességében a legdrágább amerikai készülékekkel is bátran felveszi a versenyt. A sajtóbemutató közönsége a legnagyobb megelégedéssel és a legkellemesebb impressziókkal távozott a Redout barátságosan átalakított nézőteréről, amely a ma esti megnyitó előadás után bizonyára szép és vonzó műsorral illeszkedik bele Brassó kulturális életébe.

— Arad és Temesvár után Lugosra is áttért a gyermekparalízis. Lugosi tudósítónk jelentése: A szülők és gyermekek rettegett réme, a gyermekparalízis, amely két héttel ezelőtt ütötte fel a fejét Aradon s azután hamarosan Temesvárra is áttért, Lugoson is megjelent, ahol egyelőre három gyermeket szállítottak be gyermekparalízissal a központi kórház epidémius osztályára. A félelmetes betegségben megbetegedett gyermekek mindhárom öt éven alóliak és a legsúlyosabb néposztály köréből valók. Tegnap megjelent Lugoson dr. Candea közegészségügyi minisztériumi vezérigazgató, aki sorba vette a Bánság gyermekparalízissal veszélyeztetett városait és a szükséges intézkedéseket elrendelte. A hatóságok megtekintették a kellő lépéseket a veszélyes gyermekbetegség terjedésének megakadályozása érdekében s a lakosságot utatással látták el a védekezési módszerek alkalmazása tekintetében. A gyermekeknek mindennemű csoportos összejövetelt, templom, iskola, óvoda, színház és mozi látogatását megtiltották a hatóságok, melyek most a közoktatásügyi minisztériumhoz fordultak a szeptember elsejére elrendelt iskolanyitás terminusának távolabbi időpontra elhalasztása érdekében.

★ A BRASSÓI KÖZÖNSÉGNEK már rég nem volt alkalma olyan tökéletes és érdekes filmet látni, mint „A törvény nevében” című német beszélő-filmet, amely most fut az „Astra Apolló”-ban, Főszerepben a német színpadok legjobb művészei: Gustav Fröhlich, Charlotte Ander, Albert Bassermann, Hans Brausewetter. A német lapokból a következő kritikát olvassuk a filmről: „Egész nagy siker... dörgő taps... olyan film, amely első perctől megkapja a nézőt. Előterében Bassermann nagy alakítása. A többi szereplők is tele egészen nagy pillanatokkal...”

— Milyen idő lesz? A budapesti meteorológiai intézet jelentése szerint megerősödő szelekkel hűvös idő várható, északi részen kisebb csapadékokkal.

— UJABB HATMILLIÓ LEJ GABONAPRÉMIUMOT TALNAK KI TEMESVÁR-NAK. Temesvárról jelentik: Az itteni kereskedelmi és iparkamara tegnap ülést tartott, amelyen Brebner alelnök bejelentette, hogy a kormány újabb hatmillió lejt utalt ki Temesvárnak gabonaprémiumok kifizetésére, amely összeg már meg is érkezett az itteni Banca Nationala-fiókhöz. Majd foglalkozott a kamara a kereskedelmi alkalmazottak nyolcórás munkaidejének kérdésével, amelyben elutasító álláspontra helyezkedett.

— Bécsben végzett zongoraművész zongoraoírátok az kezdőknek, haladóknak. Tanít a berlini zeneakadémia által elfogadott Tonica-Do módszer szerint, a mellyel kisebb gyermekeket is játszva be lehet vezetni a zongorajáték művészetébe. Mérsékelt tandíj. Jelentkezés délelőtt 10–12 és délután 3–5 óráig, V.-Weisz Edith, Brassó, Vár-utca 59.

— A BELÜGYMINISZTERIUM HIVATALOSAN KÖZLI A CSIKI KATHOLIKUS GYÜLÉS ENGEDÉLYEZÉSÉT. Bukarestből jelentik: A belügyminisztérium ma nyilatkozatot küldött a fővárosi lapoknak, melyben cáfolja azokat a híreket, amelyek szerint a kormány betiltotta volna a csiki kath. nagygyűlést. A belügyminiszter hangsúlyozza, hogy a katolikus gyűlés megtartására a kormány semminemű akadályokat nem gördített és ilyesmi nem is áll szándékában.

— AZ ÁLLAMI VASGYÁRAKNÁL IS MEGKEZDÖDÖTT A MUNKÁSOK ÉS TISZTVISELŐK ÉHEZTETÉSE. Déváról jelentik: Most már nemcsak az állami tisztviselők és nyugdíjasok, hanem a kincstári kezelésben levő ipari üzemek alkalmazottainak járandóságait is a legkomolyabb veszélyek fenyegetik. Így az egykor virágzó vajdahunyadi vasgyár munkásai kétségbeesetten panaszkodnak, hogy már hónapok óta nem kaptak rendes fizetést, hanem csak száraz kenyérré sem elégséges előlegösszegeket. Ugyanilyen helyzetben vannak a vasgyár tisztviselői is, sőt a kudzsi vasműveknél is megkezdődött a fizetések visszatartása és az alkalmazottak éheztetése. Teljes mértékben megérthetjük az állami vasgyárak munkásainak a munkaügyi minisztériumhoz beadott memorandumát, amelyben többek között ez olvasható: „Kénytelenek leszünk onnan venni kenyeret, ahol kapunk...”

★ ÉNEKTANÍTÁS. Dr. Takáts Józsefné, szeptember 1-én újra megnyitja énektanítóját. Hangképzés színpadra és hangosfilmre is legújabb módszer szerint, Brassó, Uj-utca 8. szám.

— MEGADTAK A MUKODESI ENGEDÉLYT A CSIKSZEREDAI RÓMAI KATH. ELEMI ISKOLNAK. Bukarestből jelentik: Ismeretes, hogy a csikszeredai tanítóképző áthelyezésével veszélybe került a mellette működő római katolikus elemi iskola is. — Mint most értesülünk, Calani magánoktatási vezérfelügyelő az elemi iskola önálló működését engedélyezte. A vezérfelügyelő az augusztus 21-én benyújtott kérelmet alig egy hét leforgása alatt a legteljesebb megértéssel intézte el.

★ A BRASSÓI REFORMATUS ELEMI ISKOLA igazgatósága tudatja, hogy a beiratás aug. 31-én, hétfőn déli 12 óráig tart (Kálvin-u. 3). Az iskolai év ünnepélyes megnyitása szept. 1-én, kedden reggel 9 órakor lesz.

★ FELNÖTTEK kottaismeret nélkül megtanulhatnak pár hónap alatt zongorán dalokat játszani és azokhoz kísérletet szerkeszteni. Azonkívül rendszer zeneakadémiai oktatás. Beiratkozások d. u. 4–6-ig. — Zakariásné, Deák Lenke. Brassó, Arvaház-utca 12 (18) szám.

★ ANGOL MAGANÓRAKAT és kurzusokat ad felnőttek részére egyetemi vizsgával rendelkező urilány. — Gyermekkurzus megfelelő pedagógiával. Cim 14554 szám alatt a brassói kiadóban.

★ BRASSÓI ORVOSI HIR. Dr. Binder Richard, az összes gyógytudományok tudora, a tüdőbetegségek szakorvosa közli, hogy rendelkezései, Brassó, Buzasor 2. szám alatt, szeptember hó elsejével megkezdik. Szakorvosi kiképzését elsőrangú klinikákon: Hamburgban, Bauer professzornál és Hannoverben, Ziegler professzornál nyerte. Röntgen diagnosztika. Rendelés naponként, vasár- és ünnepnapok kivételével d. u. 2–fél 5-ig.

— ÖNGYILKOSOK. Marosvárhelyről jelentik: Tegnap délután két öngyilkosság történt szinte egyazon időben. Kronka Poli 61 éves illysfalvi öregasszony kétségbeesett nyomora miatt házikójának padlásán felakasztotta magát. Ugyancsak akasztással vált meg életétől Szakás Gligor berei illetőségű gazda, akit a gazdasági válság tett tönkrel.

— Bélrenyheség, a máj és epeutak bántalmái, gyomor és bélhurut, aranyeres bajok esetén a természetes „Ferenc József” keserűviz gyorsan és fájdalom nélkül megszünteti a hasiszervek pangását. Sok évi kórházi tapasztalat igazolja, hogy a Ferenc József viz használata a bélműködést kitűnően szabályozza. A Ferenc József keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

★ PÁLYAZAT A NAGYKÖHÁVASI TURISTAHÁZAK GAZDAI ÁLLÁSÁRA. A Brassói Turistaegyesület pályázatot hirdet a Brassó mellett Bácsfalu község határában levő nagyköhavas turistaházai, valamint az egész év folyamán üzemben tartott és házi-kezelésben levő vendéglője és szállodája gazdai állására. A pályázatok szóban vagy írásban 1931. szeptember tizedikéig terjesztendők be dr. Takáts József egyesületi főtitkár ügyvédi irodájában (Brassó, Buzasor 7), ahol a részletes feltételek is megtekinthetők.

— CSAK IGAZ LEGYEN! Marosvárhelyről jelentik: Hétfőn délelőtt a pénzügyi igazgatóság jelentése szerint megkezdik végre Marosvárhelyen is a nyugdíjasok illetményeinek a kifizetését.

— HOLNAP VALASZTANAK KÉPVISELŐT MANOILESCU HELYETT PIATRA-NEAMT MEGYÉBEN. Bukarestből jelentik: A Nemzeti Bank kormányzója kinevezett Manoilescu tudvalevőleg lemondott Piatra-Neamt megyében viselt mandátumáról. Helyébe holnap választanak képviselőt. Feltitkelt, hogy a kormány nem állított jelöltet, hanem a liberális jelöltet támogatja, akivel szemben a nemzeti parasztpárt tesz nagy erőfeszítéseket. A nemzeti parasztpártot az Averescu párt segíti. Jelöltet állított még a Vaszárda is, akit viszont a cuzisták támogatnak.

Amortizációs kölcsönöket

városi házakra lej értékben, 10–40 évi időtartamra folyósítatunk.
Kolozsvári Néphaz és Zálog Hiteletintézet R. T.
Szép-utca 1. Szg

Vendéglőstük! Adjátok be végre rozsdás evőeszközöketeket a GALVAN-hoz Brassó, Hosszu-utca 108. ahonnan rövid idő alatt kifogástalanul kromatizálva vissza kapjátok.

Kis mesék az irodából

AZ ITATÓS.

Olyan, mint egy jóakarú vénasszony.
Megtudja minden titkunkat. Magabaszto-
ja őket.

De a pletykázásról sem akar leszokni.
Ezért mindent fordítva ad vissza.
(Vagy az rosszakaratúság, ha valaki min-
dent fordítva ad vissza?)
Az itatós örök hűséget esküdött a levél-
papírnak.

A levélpapír hű is.

Az itatós nem.

Minden nap más levélpapír fekszik rajta.

II. A RADIR.

Az írógép mellett fekszik.

Született reformátor.

Csak a más ember hibáit javítja.

Ugy is bánnak vele, mint reformáto-
rokkal.

Akkor keresik, amikor a hibát már el-
követték.

De ő megbocsát.

Saját testéből áldoz egy darabot, de kija-
vítja a hibát.

Ha lehet.

Mert az emberek sokszor olyan hibákat
csinálnak, amelyeket nem lehet többé
kijavítani.

És a radir se mindenható.

III. A NAPTAR.

Titkárhelyettes.

Figyelmzett, mit kell tennem holnap.

De szeszélyes.

Hónap vége felé sokkal lassabban mu-
tatja a napokat, mint hónap elején.

Ezért nincs sehol állandó szolgálatban.

Egy év múlva mindenholonnan kirúgják.

IV. AZ ÓRA.

A naptár kollegája.

Csak kisebb munkakörrel.

Ezért nem is becsülik úgy meg.

Sokszor felhúzzák.

De ő nyugodt természetű.

Csak nagyon ritkán kezd ülni.

h. d.

— Oraviczabányán is nagy az elége-
detlenség a megyei interimár bizottság
összeállítása miatt. Oraviczabányai tudó-
sítónk jelenti: A feloszlott vármegyei
bizottság helyét a napokban foglalta el
Oraviczabányán a kinevezett interimár-
bizottság, amelynek összetétele miatt
azonban az egész megye területén nemze-
tiségi különbség nélkül igen nagy az elé-
gedetlenség. A lakosság körében általáno-
san megnyilvánuló elégedetlenségnek az
az oka, hogy a megyei interimár bizot-
ságban sem földmives, sem iparos, sem
pedig a kereskedő-társadalom nem jutott
képviselethez. Az interimár bizottság, a
melynek összeállításánál nem a lakosság
érdekei, hanem pártpolitikai szempontok
voltak az irányadók, három pappból, két
orvosból, egy ügyvédből és egy mérnök-
ből, egy tanítóból és egy bankigazgatóból
áll s közülök pártpolitikai hovatartozan-
dóság szerint egy nemzetiparasztpárti,
egy avereszkánus, egy német, négy tag
pedig a liberális párt hive. A megyei in-
terimár-bizottságban sem a nagykeres-
kedő bozovicsi és moldovai, sem pedig a
gyár és bánya-üzemeinél fogva rendkívül
fontos resiczei járás egyáltalában nem
jutott képviselethez.

— HUSZONNYOLC MILLIÓ KENYÉR-
TELEN LAKÓS VAN AZ EGYESÜLT AL-
LAMOKBAN. Newyorkból jelentik: A mun-
kanélküliség Amerikában egyre fenyegetőbb
arányokat ölt. Az American Federation of
Labour becslése szerint a munkanélküliek
száma ezidőszakra hét millióra tehető. A
családtagok hozzászámításával legalább 28
millió azoknak a száma, akik a legnagyobb
nyomorban néznek a küszöbönálló nehéz tél
elő. Hoover elnök ennek ellenére sem haj-
landó a munkanélküliség állami támogatásá-
nak rendszeresítésére s a kongresszus rend-
kívüli ülésszakát sem akarja összehívni.

— A marosvásárhelyi fogatverseny-
egyik érdekessége lesz az Erdélyi Gazda-
sági Egylet és a marosmegyei földmives
szövetség szeptember 3-6 napjain tar-
tandó mezőgazdasági, ipari és kisállatki-
állításának. A versenynek úgy az uri,
mint kigazda fogatverseny csoportjára
számos bejelentés érkezett. Az uri fo-
gatversenyre részvételüket többek kö-
zött bejelentették: gróf Telei Károly
Sáromberke, gr. Toldalagi József Ko-
ronka, Mikó László Nyárádszentlászló,
Sándor Béla ötös fogattal Ajton, Kolozs-
megye, Kalós Kálmán Maroslekeny, Ágotha
Endre Nagyenyed, stb. stb. Kis-
gazdák egyes és kettős fogatokkal vesz-
nek részt. A verseny kapcsán bemutatás-
ra kerül Marosmegye mai népies lóte-
nyésztése is. A versenyen való részvételi
szándék a verseny napjaig, vagyis szeptem-
ber 6-ig bejelenthető a kiállítás ren-
dezőségéhez Marosvásárhelyre. Cím: Me-
zőgazdasági Kiállítás Rendező bizottsága
Marosvásárhely.

★ Biri néni szakácskönyve a legjobb
— ezt tanúsítja legalább 15000 asszony.
Csak ezt fogadja ell Ára kemény félvá-
szonkötésben 130 lej. Kapható minde-
nyütt. Kiadta a Brassói Lapok Könyvosz-
tálya.

Nagyarányú sertésvész dühög az
egész Krassó-megye területén. Oravicza-
bányai tudósítónk jelentése: Krassó-me-
gye területének több községében már he-
tekekkel ezelőtt sertésvész ütötte fel a fe-
jét, amely az elrendelt tilalmi intézkedé-
sek dacára hamarosan elterjedt az egész
vármegye területére és ma már aggasztó
arányokban pusztítja a megye sertésál-
lományát. A ragályos állatkor veszedel-
mes arányai miatt a vármegyei állat-
egészségügyi hatóságok most a legszigor-
ubb tilalmi és óvintézkedéseket rendelték
el és az egész megyét vesztgár alá
helyezték.

— MIERT NEM NEVET BUSTER
KEATON? Henry O'Hara, newyorki
újságíró, meglátogatta Hollywoodban
az amerikai Chaplin után a má-
sodik nagy komikusát, Buster Keaton,
aki nagyon érdekesen magyarázta meg
látogatójának, hogy miért nem moso-
lyog soha, amikor játszik. Ezeket mon-
dotta: „Nem szeretek ugyan erről be-
szélni, de most már egész határozott-
sággal ki szeretném jelenteni, hogy
filmjeimen azért nem mosolygok, mert
— egyáltalában nem tudok mosolyog-
ni. Nem azért nem tudok mosolyogni,
mert nincs kedvem hozzá, hanem azért,
nem mosolygok, mert — az Isten örök-
re megfosztott ettől a nagyszerű ado-
mánytól. Beszéltem én már erről né-
hány barátomnak, akik azonban egy-
szerűen a szemembe nevettek és azt
mondták, hogy egy szót sem hisznek
abból, amit mondok, csapjak be he-
lyettük mást. Ennek most mégis beval-
lom, hogy az igazság, számomra leg-
kegyetlenebb igazság az, hogy fizikai-
lag képtelen vagyok arra, hogy moso-
lyogjak. Muttasson egyetlenegy embert,
aki akár a filmen, akár az életben en-
gem nevetni vagy mosolyogni látott.
Nem, ilyen ember nincs. Nem is akad-
hat ilyen emberre, mert kora gyermek-
éveimtől kezdve hűdöttem az arcizma-
im. Amikor ez a rettenetes betegség
erőt vett rajtam, eleinte arra is ké-
ptelen voltam, hogy a szájam szögletét
megmozdítsam és később, amikor
már képes voltam rá, a legkisebb mo-
zdulat is irtózatossá válnak a számomra.
Az én arcom teljesen kifejezőtlen, sokan
akarták már utánozni, de ez nekik
sem sikerült tökéletesen. Nem is sike-
rülhetett. Az, aki tud nevetni, sohasem
tudja elpálástolni azt, hogy amikor
nem nevet, tulajdonképpen csak vissza-
tartja a nevetést”.

Keleti levelek

Irja: Baktay Ervin

A sántinikétani telep élete

Rabindranath Tagore — pontos ki-
ejtés szerint Rabindranáth Thakkur,
vagy Tagur — a Nobeldíjas, világhírű
hindu költő szűkebb hazája Bengál. Anya
nyelve is bengáli és Rabindranáth költe-
ményei, dalai, melyeket a világ minden
nyelvére lefordítottak, eredetileg szintén
bengáli nyelven írtak meg. De Rabin-
dranath az angol nyelvnek is mestere és
legtöbb művét ő maga fordította le an-
golra, úgy, hogy műveinek angol szövege
csaknem eredetinek tekinthető.

Mikor Kalkuttában (Calcutta) tartó-
zkodtam, Bengál fővárosában, természet-
esen nem mulasztottam el, hogy felkeres-
sem a Tagore-család régi házát a Dzsóra-
szankho-negyedben. A hatalmas, régi sti-
lű épület az ugynevezett benszültöt-vá-
rosrészt szívén áll, alig egy-két percnye-
re a Dharmtola-utcától, amelynek nagy
forgalma, nyüzsgő bazársorának üzleties
élete élénk ellentétben áll a Tagore-ház
környékének előkelő, keletiesen csendes,
békés hangulatával. A költő sok szép re-
miniscenciát örökölt meg gyermekkorá-
ról, amelyet ebben a nagy családi ház-
ban töltött. Emlékezeiben leírta a csalá-
d patriarkális életét. Nem egy kiváló
ember született és élt a dzsoraszankhoi
házban. Rabindranath nagyapja, Dwar-
kanáth Tagore rádza, egyike volt Ben-
gál nagy reformátorainak, aki a modern
India legnagyobb uttörő szellemének,
Rammóhan Roy-nak volt jeles munkatá-
rsa. Vele együtt alapította a Bráhmó-Sza-
mádzs reformált szektáját, amely össz-
hangba hozta minden nagy világvallás
leszürt igazságát a hindu vallás ősi tanai-
val és kiküszöbölte a hinduizmus sötét
oldalát, a kasztrendszer embertelen tul-
zásait. A Bráhmó-Szamádzs igen jelenté-
keny szerepet játszott Bengál modernné
fejlesztésében. Rabindranáth apja, Dé-
bendranáth Tagore, a Bráhmó-Szamádzs

Látogatás Rabindranath Tagorenál

nagy szentje (Maharsi) volt. E kiváló férfi
remek önéletrajzot hagyott hátra, mely a
vallásos elmélyülésnek oly szép példája,
hogy méltán lehet a kereszténység nagy
szellemeinek, egy Szt. Agostonnak, Szt.
Fereneknek, vagy Szt. Juan de le Cruz-nak
életírásai mellé tenni.

Jelenleg maga Rabindranáth a Brahmo-
Szamádzs vezetőszelleme, de ő már kife-
jezetten irodalmár és költő, s ezért mun-
kásságának legjavát az irodalomnak és
hazája fejlesztésének szentelte.

Sajnos, mikor az ősi Tagore-házba be-
kopogtattam, az öreg hindu kapus azt
közölte velem, hogy úgy a költő, mint
unokafivére, Abanindranáth Tagore, a
híres festőművész. Sántinikétanban, a
költő telepén tartózkodik. Így hát csak
egy pillantást vethettem a régi ház elő-
csarnokára. Ugyis tervbevettem, hogy ki-
megyek Sántinikétanba, tehát haladéka-
lanul sürgönyöztem Rabindranáthnak és
estére már megjött a szíves válasz is: a
költő vár. Már évek óta levelezésben áll-
tam Rabindranáthtal és főmunkatársá-
val, az angol C. F. Andrews-szal, de sze-
mélyesen még nem ismertem a költőt, a
kinek budapesti látogatása arra az időre
esett, amidőn én már Indiában voltam.

Sántinikétan szanszkrit szó (Sánti-ni-
kétan), jelentése: „A Béké Otthona”. Kö-
rülbelül 100 mérföldnyire fekszik. Kal-
kuttától, Bolpur közelében. Sántinikétant
Rabindranáth alapította a család ősi
birtokán, hogy pedig kifejezetten azért,
hogy ott nemzetközi egyetemet létesíthe-
sen, amely a Kelet és a Nyugat világnéze-
teinek találkozási és összhangba hozata-
lát segítse előmozdítani. Hasonló gondolat
foglalkoztatta már a költő atyját is, aki
Sántinikétant a vallásos elmélyedés és
meditáló nyugalom helyének szánta. Az ő
emlékét hirdeti az a márványtábla, a
mely egy hatalmas banjan-fa alatt áll,
azon a helyen, ahol a „nagy szent” vallá-
sos gondolataiba elmerülten szeretett időz-
ni.

ni. Ugyancsak a „maharsi” szövegezte
meg azt az elvet, amelyet ma is tisztelet-
ben tartanak Sántinikétanban, hogy a te-
lep területén élőlényt bántódás ne érjen,
ami egyértelmű azzal, hogy a telep lakói
nem táplálkozhatnak hússal.

A vasuti állomástól kis autóbusz vitt a
telepig. Mihelyt kora délután megérkez-
tem, a guest-house-ba (vendégek háza)
irányítottak, amelynek felügyelője szo-
bát nyitott számomra. Aztán átküldtettem
névjegycet a költő házába, mire rövide-
sen megérkezett a szíves invitáció ótóra
teára. Addig éppen elég idő volt meg-
fürdenem és átöltözni, ami annál job-
ban esett, mert a bengáli síkságon a ja-
nuári délidő a mi kánikulánkkal vetek-
szik.

Öt óra felé értem jött a költő titkárja.
Csakravarti ur, tipikus bengál fiatalem-
ber, aki kedvesen üdvözölt és magával
vitt Rabindranáthhoz. A költő háza, bár
indus stílusban épült, a legkényesebb eu-
rópai igényeket is kielégítheti. Tága-
szellős, árnyas verandák veszik körül
az előcsarnokból a hallba lépve, szinte
meglepett az izléses, félig keleti, félig eu-
rópai stíli berendezés. Kényelmes kere-
vetek és karszékek, kis kerek asztalok,
színes keleti terítők, kivarrott mintás és
himzett párnák, szőnyegek, indus fest-
mények, sokasága. Bár a költő maga
meglehetősen egyszerű életet él, háza és
környezete nem sokat árul el ebből. Jó-
lét, izlés és kényelem fogadják a látoga-
tót. Önkéntelenül Gándhi házára kellett
gondolnom, Gándhiéra, akit India másik
végén, az Ahmedábád melletti Szabarmati-
tiban meglátogattam, s akinek otthona
oly igénytelen, oly askétikusán szerény
volt, mint maga a lakója. De hát Tagore
nem „mahátma”, mint Gándhi, hanem
esztéta, költő és művész, aki ha megany-
nyira szereti is megénekelni a tökéletes
igénytelenség szépségeit, mindennapi éle-
tében mégis szívesen veszi körül magát a
művészet és ipar izléses és kényelmes
produktumaival. Tagore nem tett sze-
gényeségi fogadalmat, mint Gándhi és ha
nem is tartozik ama gazdagok közé, akik-
nek az Evangélium szerint oly szörnyűsé-
gesen nehéz bejutniok a Mennyei Orszá-
gába, életmódja és tanai közt ép úgy
fennáll az az elkerülhetetlen ellentmon-
dás, amelyet még egy Tolsztoj sem ta-
dott kiküszöbölni életéből.

Indul a Népszövetség, de a föld is megindult alatta

— A B. L. munkatársától —

Genf, augusztus hó 29.

Az összeomlással fenyegető Babel tövében rendkívül nagy a levertség. A politikai hajók kivül egy klimabeli balszerencse üldözi Genfét: pajkos manók elvitték enyhe napsütését, amely ilyenkor ós felé tündöklő jelleget, pasztellhangulatot adott a nemzetek városának. Teljesen el van ázva Genf, soha többé nem derül ki. Felette nem sok örömi lesz itt a delegátus uraknak.

Pedig a világ tekintete már Genf felé fordul és ha a nemzetközi problémák valaha a maguk kielezettségükben jelentkezték, akkor ma van, amikor

a nagyhatalmak belső válságai, gazdasági nehézségei szinte egyszerre léptek fel

és teszik lehetetlenné az annyira sóvár-gott kollaborációs összefogást. Hogy miképpen fogják átváltoztatni a kitörni készülő lázbetegséget gyógyfolyamattá, azt természetesen Genfben sem tudják, de a bizonytalanságot és kapkodást nagyon is érzik.

MacDonald munkáspárti kormányának lemondása külpolitikailag teljesen kátyuba zökkentette az emberiség megoldásra váró közös ügyét. Hisz a nemzeti kormány csak az angol politika páratlan szellemének, önuralmának légkörében születhetett meg. Hogy is történhetett volna meg, hogy a hatalmas konzervatív párt vezére, Baldwin belépjen egy olyan kabinetbe, amelyet nem ő irányít? A három párt pillanatnyi összefogásából azonban önként folyik, hogy

Nagybritannia külpolitikájában nem valósíthat meg hosszabb lélegzetű reformokat,

és ennek a helyzetnek elsősorban a nemzetközi viszonylatban szabályozásra váró kérdések fogják kárát vallani.

Indul a Tanács, a közgyűlés, ahol előre érzik Hendersonnak, a népszövetségi együttes legszelidebb kedélyű, de legerősebb alakjának hiányát. A nemzetközi bonyodalmak elsimítása szinte a kisujjában volt az angol külügyminiszternek. Ezt máról holnapra nem lehet elcsátítani, s az új figurák, akik most tűnnek majd fel a Quai du Wilson füstös üvegtermében, ha még olyan alkalmasak is arra, hogy hazájukat a Nemzetek Szövetségében képviseljék,

gyakorlatlanságuk miatt semiesetre sem nyomulhatnak a szeptemberi ülés szak premier pláncjába.

Itt van lord Reading, Henderson utódja. Igazán lentől kapaszkodott fel magas pozíciójába, hisz kenyérkereső pályáját, mint egyszerű hajósina kezdte. De a svájci városkában, ahol ezuttal először jelenik meg, most kerül először szembe a világ 56 államának külügyminiszterével és így iniciatívát, közvetítést, az elmentétek elsimítását alig lehet várni tőle.

Briand meg beteg, fáradt, cselekvésre képtelen. Curtius itt lesz ugyan, de semmiféle hatalmat nem reprezentál, így hát a nemzetközi szereplések égboltozatán egyszerre homályosodik el a három csillag.

Élénk gondolkodóba ejti az is a népszövetségi köröket,

milyen sors vár a jövővi nagy leszerelési értekezletre,

amelynek Henderson nemcsak elnöke lett volna, hanem a lelke és legfőbb mozgatója is. Valószínű, hogy Henderson, aki rendkívüli buzgalommal elvitathatatlan érdemeket szerzett a leszerelési mozgalom megismosodásában, nem mond le a „conference du desarmement” elnökségéről. Bármennyire is nőtt légyen a Labour Party vezérének népszerűsége az angol dolgozó rétegek szemében, semmi esetre sem lesz akkora befolyása és cselekvési szabadsága a világtörténelmi je-

lentőségű gyűlés elnöki székében, mint-ha a Foreign Office teljhatalmu uraként került volna oda.

Általános érdeklődés várja gróf Károlyi Gyula magyar miniszterelnököt, akit

A tekeleszesz-nyomozás legnagyobb fogása

Ma hajnalban letartóztatták

Hónapok óta tartó nyomozás nagyváradi szeszgyárosokat után megállapítást nyert, hogy száznyolcvanegy millió lejjel megkárosították az államot

Egymilliárdon felüli birságot róttak ki rájuk

Nagyvárad, augusztus 29.
Ma hajnalban két országos feltűnése számot tartó letartóztatás történt Nagyváradon. Longusiu vizsgálóbíró hajnali öt órára beidézte dr. Löblé László és Hitter József szeszgyárosokat, a „Triton” (volt Löblé) szeszgyár tulajdonosait és rövid kihallgatás után

mindkettőjük fogvatartását rendelte el. A „Triton” szeszgyár ellen hónapok óta folyik a vizsgálat, amely most meglepő eredménnyel zárult. Megállapítást nyert, hogy a gyár

181 millió 687 ezer 863 lejjel és 60 banyal károsította meg az államot adózatlan szesz forgalombahozatalával.

A nyomozás adataira 9 hatalmas dossziét

jól ismernek már népszövetségi körökben, és akiről a svájci sajtó különösen melegen irt kormányrakerülése alkalmából. Azt irták róla, hogy rendkívüli energiája és képessége mellett egyike a leg-egyszerűbb és legmértékletesebb európai államférfiaknak.

Sajnos, az új magyar miniszterelnök nem a legjobb pillanatban mutatkozik be a tönkrement Európának, amelynek égető problémáit az utolsó pillanatban ki-robbant angol kormányváltás miatt még nehezebben lehet dűlőre vinni.

Seidner Imre.

tesz ki és a felvett jegyzőkönyv 2000 oldalra terjed. A lefoglalt üzleti könyvek egy egész kocsi rakományt tesznek ki.

A vizsgálatot egy külön bizottság vezette, amely már kiszabta a büntetést is a gyárra. Eszerint a „Triton” szeszgyárnak 1 milliárd 90 millió 127 ezer 193 lej birságot kell majd fizetnie.

Dr. Löblé László és Hitter József, a gyár két igazgatója, közismert személy a szeszpiacra. Löblé évekkal ezelőtt tönkrement és ekkor kapcsolódott be hozzá Hitter József, aki rövid idő alatt „szanálta” az üzemet, most már nyilvánvaló, hogy milyen módon.

Hitter a legtöbbet emlegetett „ujgazdagja” volt Nagyváradnak. Vagyona sok millióra becsülik.

Litvinov berlini tárgyalásai

Semlegességi szerződés Franciaország, Németország, Oroszország és Lengyelország között

Berlin, augusztus 29.

Az európai diplomáciai köröket érté-
hető izgalomban tartják Litvinov orosz külügyi népbiztosnak berlini tárgyalásai, amelyeket a francia-orosz semlegességi szerződés tárgyalásainak megszakításával egyidőben semmiképpen sem lehet pusztán a szokásos udvariassági látogatás mértékével mérni.

Litvinov fogadta a berlini sajtó képviselőit s előtűk a következő nyilatkozatot tette:

— A lengyel-orosz semlegességi szerződésről minden polémia felesleges, mert ilyen diplomáciai aktus nincsen és nem is volt folyamatban. A két állam között a viszony teljesen változatlan. A Szovjetunió minden állammal, mellyel közvetlenül érintkezésben van meg nem támadási szerződést óhajtott kötni s erre vonatkozólag a megfelelő javaslatokat már megtette. Véleményem szerint ilyen szerződést feltételektől függővé tenni lehetetlen. A szovjet különben már megkötötte a semlegességi szerződést Németországgal és hasonló egyezményt óhajtott Franciaországgal is. Remélem, hogy a lengyel-orosz viszony is rövidesen tisztázódik.

Litvinov sajtónyilatkozatával ellentétben a berlini sajtó részletesen ismerteti azokat a követeléseket, amelyeket a szovjet feltételül tűzött ki a lengyel kormány paktum-ajánlatára Ezek a következők:

1. Szovjetoroszország békepaktumot csak Lengyelországgal hajlandó kötni, más államok mindennemű bekapcsolása nélkül.

2. Szovjetoroszország nem vállal kötelezettséget egyetlen állam határát illetőleg sem.

3. A szovjet fenntartja magának azt a jogot, hogy a besszarábiai kérdésben bármikor szabadon határozhasson magatartása felől.

4. A szovjet nem hajlandó Lengyelországnak Danzigra vonatkozó igényeit po-

zitív formában elismerni.

5. Ha a szovjet valamelyik állammal háborúba keveredik, Lengyelország szigorú semlegességet tanusít.

A francia-orosz semlegességi szerződés miatt különösen a német sajtó idegeskedik, mert úgy a francia, mint a lengyel paktumot diplomáciai sakkhúzásnak tekint a már megkötött német-orosz meg nem támadási szerződés jelentőségének csökkentésére. A nagy német visszhang egyébként Párisban is érethető idegességet váltott ki.

A párisi Journal értesülése szerint a francia-orosz paktum csakis a lengyel-orosz semlegességi szerződés megkötése után jönne létre s minthogy számolni kell azzal is, hogy e két semlegességi szerződés miatt Németország nyugtalankodna, az volna a legjobb megoldás — javasolja a Journal diplomáciai szakértője —, hogy egy olyan „nom agression-antantot” hoznának össze, amely a súlyosan érdekelt keleti államokkal együtt magában foglalná Franciaországot, Németországot és Lengyelországot is a szovjet mellett.

Egyébként bizonyosra vehető, hogy ugya francia-orosz, mint a lengyel-orosz paktum sorsa Genfben dől el, ahol ebben az irányban az érdekelt államférfiak között további beható tanácskozások várhatók.

Jorga iskolarendeletei

Egy tanító, ki nem hálás
Minap nagyot morga:
Kockán forog — szót — az állás
Azt üzenté Jorga!

Ugy árzem, hogy belevesztek
S ez börtönbe szállt
Mert, ha Jorgával kikezde
„Tábla” elé állt.

Jorga rendelete kerek
El is mondom, várjoni:
Hogy minden iskolagyerek
Fapapucsba járjon!

Új rend, megbékélnek veled
De valami bánt itt
A gyerek, mint a rendelőt
Majd maga is sántított!

NEMES FERENC.

A kormány cáfolja a közviszviselői fizetések leszállításáról elterjedt híreszteléseket

Bukarest, augusztus 29.

Tegnapi számában megírta a B. L., hogy a kormány 12 és fél százalékkal le akarja szállítani a tisztviselői fizetéseket. A hír a bukaresti delutáni lapok egyrésztében jelent meg. A hírrel kapcsolatosan a miniszterelnökségi sajtóiroda ma kommunikét adott ki, amelyben hivatalosan cáfolja a tisztviselői fizetések leszállításának tervét.

Kétségbeesés és könny helyett elismeréssel végződött vizsga!

A közönség már csaknem elfáradt a különböző vizsgák nyomán fakadt könnyel, sóhajjal és kétségbeeséssel szemben, úgy hogy majdnem érzéketlen az efajta hírek iránt. Az ember alkalmazkodó lény, mindent megszok s így ma már annyira természetesnek találja, hogy a vizsga fogalmát a kellemetlennel csaknem azonosítja. Azt mondtuk, hogy csaknem, mert a sors itt is megteremti a maga ellentétét. Talán hihetetlen, talán ironia, de mégis így van. Végre elismerést váltott ki egy vizsga. És ez annál öröndetesebb, mert nem kis jelentőségű ügyről van szó: az ország egyik legnagyobb közintézménye, a P. T. T. nyerte el az elismerést, a „VESTIS” részéről. Ez a vállalat a napokban expedálta az ország 2000 szabójának őszi-téli mintakollekcióját. A posta oly pontosan és simán bonyolította le az expedálást, hogy másnap kivétel nélkül a címzettek birtokában volt a kollekció, úgy hogy a szabók eddig már számos rendeltést eszközöltek a „VESTIS” mintakártyája alapján. A „VESTIS” ugyanis országunk legnagyobb mintakártya üzlete, mely nyugateurópai mintára van berendezve és jó, valamint különösen olcsó áraival országos hírnévre tett szert.

ASTRA (APOLLÓ) MOZGÓ

BRASSÓ

Szombaton és a következő napokon fut az óriási sikerű

„A TÖRVÉNY NEVÉBEN”

(VORUNTERSUCHUNG) című film.

Főszerepben Albert Bassermann, Gustav Fröhlich, Hans Brausewetter, Charlotte Ander.

Vasárnap délelőtti nagy ifjúsági matinéelőadás.

Jön Schmeling és Stribling box-mérkőzés.

Joske diadalmaskodik minden válságon

Látogatás Josif Bulownál, aki a „Szomorúságának énekesé”-vel most is telt házakat vonz. Végleg Amerikába telepszik az új Moissi

Bukarest, augusztus 29.

Válság van, válság van... Ez most a közkeletű, sztereotip érv, indokolás, kimagyarázás, akárcsak tizenegynéhány esztendővel ezelőtt folyton az volt, hogy: háború van, kérem.

Válság van. Sokan már szinte úgy szajkózzák ezt a mindinkább közhelyet, egyben azonban hazug, veszélyes általánosítás a kövesedő megállapítást, mint annakidején a verset az iskola padjain: „Este van, este van...”

Hogyan, valóban válság van, súlyos, mélyenjáró válság. De mi van a válságban? Csakis a túlélt, levitézett módszerek, formák, keretek, konvenciók, amelyeket már nem bír, mindenképpen le akar vetni magáról az idomithatatlan, szüntelenül fejlődő, mindig diadalmas életlenség. Azok a formák és módszerek, amelyek már nem felelnek meg többé az előretörő korszellemnek, béklyót, elorvasdást, pusztulást jelentenek számára.

Ami az életlenség fejlődésének, szabad érvényesülésének a vonalában fekszik, ami adekvál a legtisztább emberi kiélési törekvések és vágyak irányával, azt nem rágja, nem emészti, halálos vajadás a válság rákfenéje.

Igy van ez minden vonatkozásban, gazdasági, társadalmi, politikai, szelleméleti szempontból egyaránt, akár gazdasági rendszerekről, akár pedig művészeti stílusokról van szó. Módszere, formája válogatja tehát, hogy mi van válságban és mi nincs.

Van egy hevenyészett nyári színház Bukarest zsidó-negyedében, a Calea-Vacarestilor-on. Teatrul Nou a neve.

Szabad, ugyancsak primitíven összetakolt színpad egy meglehetősen nagy befogadó-képességű kerthelyiség mélyén. A nézőtér mindenestre nagyobb, mint az átlagos erdélyi városi színházaké.

Május eleje óta ugyanez a társulat játszik ebben a vándorszínházban. Korábban emlékeztetőn kezdetleges Thália-templomban, játszik minden este, amikor jó az idő, nincs eső. Száraz nyár volt, hát alig volt nap, amikor ne játszott volna.

És minden este telt, táblás, sőt zsufolt ház előtt játszott. Néhányszor minden héten megessett, hogy sokan már nem jutottak jegyhez. Pedig mindössze 4-5 darab szerepel a repertoáron.

Nincs válság... A Teatrul Nou számára nem volt és nincs sem gazdasági, sem színházi válság.

Tudja, uram, nagyon féltem ettől a vállalkozástól. Posztókereskedő vagyok, a Strada Academiei-n jólmenő üzletem van és tulajdonképpen nem értek a színházhoz. Mindenki óva intett, maradjak a kaptafánál, mostanában még a régen elismert világnagyságokat sem merik hozni, olyan nehéz időket élünk, nincs pénz, nincs kereset... De aztán mégis rászántam magam és meghívtam, lecszerződöttem a nyárra.

Azt mondtam magamnak: Isten segítségével, Bulow tehetségével és a pénzzellemel bizonyára jó üzlet lesz ez. És tudja, úgy lett...

Ezt mondja M. U. Perlmann ur, a tekintélyes posztó-kereskedő, egyben a csodálatos Teatrul Nou-nak, illetőleg társulatának amatőr és dilettáns menedzsere.

Egy ideig a Teatrul Mariá-ban játszottunk és ott is éppígy zsufolt volt

a nézőtér minden este... Sorra eljött a főváros minden előkelősége, látta előadásunkat a társadalmi élet színe-java, kezdve a udvartól, végig.

Bulow, Josef Bulow... Már jó ötvenévese nem hallottuk ezt a nevet, de van-e valaki, aki ne emlékezne most rögtön vissza rá? Különösen, ha hozzátesszük: Joske, a Szomorúságának Énekesé!

Vén anyó mesél az esti félhomályban bájos, szelíd, naivarcu bakfiskának, miközben csillognak kezeiben a horgolótűk. S egyszerűen csak meglevenedik előttünk az ábrándos, rajongó Joske reménytelen, örült szerelmének tragikus meséje, mégpedig olyan színekben, amelyek nyomában megragadnak a úgy átélik velünk a szegény Joske finom melodramáját, mintha lidércnyomásos álomban látnánk és éreznénk, mintha gyermeki lélekkel az első izgalmas mesét fálnánk, habzsolnánk... Elszorul a szívünk, egyek vagyunk a szerencsétlen Joskéval, vele szenvedjük őrlítő szerelme minden fájdalmát... És Joske, meg az öreg vízhold, meg a karácsony, mindig vészjelző vénasszony, a kéményseprő, az imádott és kiszolgáltatott árvalány, meg a Joskéval rokonszenvező házi-kisasszony és a dandy-s, fenhéjázó urfi alakja egész életünkre úgy belevésődtek az emlékeztünkbe, mint gyermekkorunk legkedvesebb, legmeghatóbb meséi.

Bulow, ez a fiatal zsidó színész és rendező, elvárásait mindenkit, aki látta a játékot. Nem kellett érteni zsargonját. Ő volt a híres vilnai jiddis-társulat főnöke, lelke. Az ő művészete adta meg a társulat karakterét. Akkori társa, Alex Stein, még naturalista volt, bár szintén a javából. Bulow adta az utat, az egyénit, a megkapóan korszerűt egy sajátos expresszionizmus jegyében.

Bámulatosan intuitív, oroszos játékmódorával, játéka finom stilizáltságával elbűvölt mindenkit, aki látta, és valósággal iskolát csinált.

A kolozsvári Magyar Színház hónapokon át játszott a távozta után a Szomorúságának énekesé-t, pontosan utánozva Bulow játékát és nagyszerű rendezését. S még a kópiának is jelentős sikere volt...

Annakidején, öt évvel ezelőtt, éppen Erdélyből hívták ki Amerikába, ahol mint az ottani zsidó Kunstteater tagja meghódította kivételes művészetének az újvilágot is. Most a posztó-kereskedő Perlmann ur hívására valószínűleg utoljára játszik Romániában s talán Európában is. Az ősszel már az USA állampolgára lesz.

Ő, nem felejtettem el az erdélyi magyar közönség melegségét, amellyel fogadták és remélem, távozásom előtt még meglátogathatom Erdélyt, ahol annyi lelkes becsüléssel volt részünk... mondja kedves közvetlenséggel a Szomorúságának énekesé. Előadás előtt beszélgetünk fákamrához hasonló „öltözőjében”.

Erdélyhez különben gyász is fűz. Emlékszik, ott, Aradon vesztették el a kitűnő Lares asszonyt, a Szomorúságának énekesé karácsony kótlós-tyukját. Olyan alakítást sem látnak megint egyhamar... jegyzi meg szomorúan.

A vilnai társulat? Négyfelé szakadtunk, nincs hát többé úgy, ahogyan megismerték és fogalomná vált.

Kezdődik az előadás.

Frantisek Langer világhírűvé vált daraját, a „Külváros”-t játsszák. A régi vilnai trüppből négyen szerepelnek benne: Bulow, aztán felesége: Ljuba Kadison, a ki még csak „a kisleány” volt öt évvel ezelőtt a Szomorúságának énekesé-ben, Leo Kadison, az öreg vízhold és Simi Weinstock, a fölényes urfi.

Ez a teljesen hivatásának élő színész-család most is olyan tipusalkitást nyújt, amelynél tökéletesebbet minden biznnyal már nem lehet.

Bulow, a Szomorúságának énekesé-beli Joske, zsenijének még kiteljesedettebb játék-gazdagságával most is lenyűgöz, magával ragad. Franci-nak a szerepét mintha ugyanúgy neki írta volna a cseh Langer, mint Dymov a Joské-t.

Bulow, az új, a minden kopott klasszicizmustól mentes orosz színjátszásnak ez a csoda-gyereke, most is ragyog s olyan skáláját adja megizmosodott művészete egyedülálló színességének, hogy mindvégig teljesen övé a néző.

Ebben a szezonban három darabbal

volt a legnagyobb sikere: ezzel, aztán a dán Sven Lange „Samson és Delilá”-jával és az amerikai Robinson „Kibic”-ével. Csaknem szüntelenül ezt a három darabot játszotta társulatával az egész nyáron, állandóan telt házak előtt.

De — és most már maga sem tudja, hányadszor? — még mindig ment a Szomorúságának énekesé is, meg a Dybuk. S a Szomorúságának énekesé-t nem láthattam újra, mert amikor a múlt héten legutóbb adták, már nem tudtam bejutni...

Igen, van válság, van általában és van speciálisan a színjátszás terén.

Válságban van az elközműsödött akadémizmus, az üres, kothurnusos pátoz, bömbölő hangzatosság, öblöshangu szavak, a széles és már régen semmitmondó gesztikulálás, — szóval a konvencionálisá vált játékmódor, egész kelléktára. Nem kell már senkinek, borzadunk, undorodunk tőle és mégis tukmáljuk, erőszakoljuk, mint az igazi, a jólbevált, klasszikussá jegecsedett színművészetet. Éppen ezért van válságban.

Az orosz és új német színművészet nincs válságban és lám, győzedelmekkedik a válságon ennek a zsidó környezetbe került orosz színésznek a zsenije is. Az izig-vérig modern színeszettel ez az Ilja Ehrenburgja, ha pedig úgy tetszik, ez az új Moissi.

Nagyarányu előkészületek a kolozsvári dalosversenyre

Kolozsvár, augusztus 29.

Hatalmas arányokban bontakozik ki a Romániai Magyar Dalosszövetség IV. országos dalosversenye, mely szeptember hó 6 és 7-én fog lefolyni Kolozsvárt, a Magyar Színházban. Ami első percben a legnagyobb gondot okozta, az elszállásolás kérdése, dacára az iskolák korábbi megnyilvánásának, biztosítva van. Az elszállásoló bizottság elnöke, Kopács Dezső ref. kollégiumi igazgató buzgó fáradozása eredménnyel járt és a közel 3000 érkező dalos szállása biztosítva van. Nem kis gondját képezi a Szövetség elnökségének az élelmezés kérdése, mely dr. Szász Ferenc kezében van, ki az élelmezési bizottság elnöki tisztét tölti be és az ő agilitásának, valamint a kolozsvári vendéglősök áldozatkészségének sikerült megtalálni annak módját, hogy a dalosok méltányos árban jussanak megfelelő élelemhez.

A Dalosszövetség Minorita-utcai központi irodájában permanens munka folyik a nagyarányu verseny és az azzal kapcsolatos ünnepek akadálytalan megrendezése érdekében.

Az elnökség helyes érzékére váll, hogy a szeptember 6-án és 7-én tartandó versenyre a belépti díjat a földszinten általában mindössze 20 lejben állapította meg, míg szeptember 6-án délután 6 órakor ugyancsak a színházban tartandó dalünnepély belépti díja személyenként 10 lej.

Ezzel lehetővé tette azt, hogy a közönség szegényebb rétege is élvezhesse a magyar dalosok grandiózus teljesítményét.

Mindössze a második nap, szeptember 7-én este 9 órakor tartandó és az egész ünnepséget befejező diszhangversenyen lesznek a rendes színházi jegyárak érvényesek.

A dalosverseny szeptember 6-án délelőtt 9 órakor veszi kezdetét, amikor különböző csoportokban az összes résztvevő dalárdák a számukra előírt versenydarabot adják elő, ez az ugynevezett köitőkari verseny, mely előreláthatólag déli megszakítással délután 5 óráig fog tartani. Ezt követi ugyancsak a Magyar Színházban a dalünnepély, melyen a közönség az összesített férfiakarok és az összesített vegyeskarok hatalmas teljesítményét fogja élvezni, közben néhány magán-számmal és a koszorúslányok táncával.

Szeptember 7-én délelőtt 9 órától kezdve a szabadon választott kari verseny fog lefolyni, melyen minden benevezett dalegyesület egy saját maga által választott dalt ad elő. D. u. 6 órakor pedig a Magyar Színházban a Romániai Magyar Dalosszövetség diszko-gyűlést tart 10 éves fennállásának ünnepe alkalmából. Az elnöki megnyitó beszédet dr. Inczédy-Joksmán Ödön, a Dalosszövetség elnöke tartja, majd Tárca Bertalan főtitkár ismerteti a Dalosszövetség 10 éves történetét, majd Nemes Elemér Szövetségi elnök emlékbeszédet tart Kacsó Pongrácz,

Mady Christians
Franz Lederer
Alfred Abel
együttműködés
szenzációs világlágere
Ma este 9 órakor a
REDOUTE MOZGÓBAN
BRASSÓ
TELEFON: 145.

Szanitéce volt a cári hadseregnek, el fogták a németek a német hadifogolytábor kezdetleges színpadán lett színészé Bulow. Aztán hánnya, dobálta a forradalmi korszak hol a lengyelek, hol a bolsevikok közé. S ezenközben, rengeteg szenvedésen át, megtalálta és szintetizálta alakítózseniében a ma és a holnap emberének a lélek-esszenciáját, életlénnyegét.

Innen van, hogy minden szerepében, minden alakításában maradéktalanul kapjuk az egész embert, a játék annyi finom tónusával, amit csak a szabad, béklyózó hagyományoktól mentes, csupa lélek művészet tud nyújtani.

Perlmann ur Isten segítségével, Bulow tehetségével és — befektetett pénzzel jó üzletet csinált a válságban is. Ösztönösen jól spekulált. Mert az igazi tehetség és valóban emberi művészet kívül áll a krízisen, nem szenved tőle. Mutatja a kezdetleges Teatrul Nou, amely egyébként most már zárja is kapuit.

Joske, Szomorúságának énekesé, megy vissza Amerikába...

KÖRÖSI SANDOR.

A rendezőség hatalmas munkája a 3000 dalos fogadtatása és elhelyezése érdekében

Farkas Nándor és Hoppé Reszó elhunyt zeneszerzőkről. A gyűlés végén pedig a Szövetség elnöke kihirdeti a verseny eredményét.

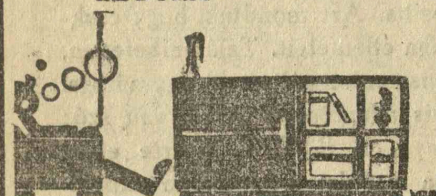
A verseny záróakkordját a szeptember 7-én este 9 órakor kezdődő diszhangverseny képezi, melyen a legkiválóbb dalkörök énekén kívül a kolozsvári Koncert Szalonzenekar szerepel és egy itt még nem hallott hegedűművész, a nagyváradi Pásztor Bozso, ki Dohnányi Ernő hegedűversenyét adja elő zongorakísérettel. Végül pedig az elnök ki-osszítja a versenydíjakat.

A gazdag program, melynek előkészítése elsősorban a szereplő magyar dalosok érdeme, méltán vált ki óriási érdeklődést a közönség sorából, mely a jelek szerint minden eddigit felülmul és reméljük, hogy különösen a szeptember 6-iki vasárnapi napon zsufolt házak előtt fog a verseny lefolyni.

Amerikába is ömlik az arany. New-Yorkból jelentik: A kereskedelmi minisztérium kimutatása szerint az Egyesült Államok külkereskedelmi mérlege az elmúlt évben öt és fél milliárdal csökkent. A pénzügyi év folyamán az arany-behozatal viszont 297 millió dollárral meghaladta az aranykivitelt.

Munkánélküli tüntetés Magyarországon. Budapestről jelentik: Kőbányán tegnap a szociáldemokraták gyűlést tartottak, amelyen Farkas István képviselő a munkátlanágról beszélt. A beszéd hatása alatt a felizgatott tömeg megtámadta a karhatalmat. Két letartóztatás történt.

ROMÁNUL TANULÓKNAK
vagy
fordítással foglalkozóknak
ajánljuk az alábbi műveket:
Dr. David-féle román nyelvtan és gyakorló-könyv tízve 80, kötve 100 lej.
Dr. Cheresstia-Dörri: 100 újságírói alapjain románul. Rendkívül praktikus kézikönyv, a román nyelvet magánaton való tökéletes elsajátítására, 12 füzetben, tokban 250 lej.
Dr. David-féle román-magyar és magyar-román szótár. A két rész együtt, egész vászonkötésben 180 lej. — Lilijut mellényzsebszótár, a két rész együtt, tokban 60 lej.
Dr. Cheresstia-féle nagy kézi szótár, Valentin-féle nyelvtannal, 4 kötetben egész vászonkötésben 495 lej.
Postai megrendeléseket is azonnal ellátás a
Brassói Lapok
Könyvosztálya

HA BUTOR
LEGYEN

SZEKELY & RÉTI
BUTORGYÁRÁBÓL
MAROSVÁSÁRHELY
BUKAREST
BRASSÓ
MAGYSZEBEN
NOTTO:
ELSŐKÉZBŐL — A LEGJOBBAT — LEGOLCSÓBAN, KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEKKEL

Közgazdaság

Az országos bankkoncentráció küszöbén

írta: BISS ANDOR,

Besztercei Hitelbank Rt. igazgatósági tagja

Bukarest, augusztus 29.

A világválság Románia pénzügyi életét is átszűrte, kényszerítette a bankszerkezetet, amely teljes gőzerővel folyik az ország gazdasági életénél, — valljuk meg őszintén —, és később jött. A szervezatlenség hiánya fokozatosan nyomta rá bélyegét a gazdasági életre, általánosan berendezkedésünkre. Románia pénzügyi élete jelen pillanatban a legkevésbé szervezett és legkevésbé szervezett.

Kisebbségi bankok, vagy nemzeti bankok alapon álló banktörzsek már eddig léteztek ugyan, de átfogó ereje egyiknek sem lehetett, már csak azért sem, mert egyik sem rendelkezett általános, országos jellegű felhatalmazással. Így az „Asociația Bancilor din România” elsősorban a bukaresti nagybankok egyesülete. Bár meglehetősen szép számmal tagja van, a nagybankok hegemoniáját nem tudja megvalósítani, hogy vezetésében minden bukaresti nagybank egy jogszabályi tagot delegáljon a kamattörvény megválasztása után. Ilyen bank, a vezetésében még két tagja volna helye. Ezt a két helyet szintén a többi bankok delegátusai töltik be. Természetesen tehát, hogy ez az egyesület csak a nagybankok speciális ügyeivel foglalkozhat és eddigi működésével sohasem segíthet a vidéki bankokban.

Egy másik fontosabb banktörzsek az „Unionea Bancilor din Provinciile”, a vidéki bankok Szövetsége, amely kb. 110 közép- és kisbankot egyesít magában, majdnem két millió forinttal. Ezen törzsek tagjai elsősorban a Regát vidéki pénzügyi intézmények sorából kerültek ki, de részt vesz benne számos besszarábiai és néhány erdélyi bank is. Valamennyi egyesület közül eddig ez az egyesület fejtette ki a legnagyobb tevékenységet. A kamattörvény megválasztása után júli 24-én és 25-én ez az egyesület rendezte meg az első bankkongresszust, amelynek feladata a kamattörvény elleni nyomást keltett. Az egyesület vezetője Grigore T. Coanda pitești bankigazgató és volt szenátor kezdeményezésére.

Az egyesület júliusi közgyűlése már kimondta egy bankszindikátus létesítésének szükségességét, mielőtt még szó lett volna az öt bukaresti nagybank szindikátusáról, amely csak házi szolgálatra készült. Erdélyben három jelentősebb banktörzsek működik és pedig a magyar pénzügyi bankok alakulata, Az Erdélyi Bankszindikátus.

A szász pénzügyi intézetek a „Revisionsverband”-ban tömörültek, míg az erdélyi román bankok a „Solidaritatea” egyesületben egyesültek.

Ezenkívül léteznek még érdekközösségek az ország különböző bankjai között. Így például a Besszarábiai bankok, amelyek egy szervezetben működnek, regionális jelleggel Bukovinában, Besszarábiában, stb. A viszony mindezen bankalakulatok között a lehető leglazább és legkevésbé. Egyes-bajos dolgaikat a Nemzeti Banknál, vagy az egyes minisztériumoknál külön-külön intézik. Erőiket szétforgatva, nagyobb politikai súllyal nem rendelkeznek, amely nélkül semmi sem lehet elérni. Így aztán a Nemzeti Banknál történő közbenjárásokat valósággal koldusszámmal veszik az illetékes tényezők.

Mennyivel hatásosabb országunk iparának egy-egy demonstrációja, akkor, amidőn érdekei veszélyeztetve vannak. A romániai ipar Gyáriparosok Országos Szövetségében, egy olyan képviselővel bír, amely politikai súlya és autoritása elvitathatatlan. Egységes állásfoglalásával az UGIR bank nemrég hiusította meg a Jorga-kormányt, hogy törvényt hozzon az ország pénzügyi életéről, amely törvény az ipar szempontjából ugyanolyan kedvezőtlen következményekkel járhatott volna, mint amilyenekkel a bankok akaratán kívül hozott és a mai napig is hatályban levő kamattörvény járt az ország pénzügyi életére.

Ennek tulajdonítható hogy míg iparpártos törvény garmadával akad, Romániának egyetlen olyan törvénye nincs, amely a hitelügyet alapjait képező bankokat támogatná. Az áprilisban megtartott országos bankkongresszus egy, az Ugrhoz hasonló országos jellegű bankegyesület létesítését határozta el. A kezdeményező Coanda bankigazgató elnöke alatt egy 55 tagú előkészítő bizottság alakult, amely az alapszabálytervezetet kidolgozta és a július 11-iki gyűlésen elhatározta, hogy megteszi a szükséges intézkedéseket, hogy f. évi szeptember 10-ig, között az új országos bankegyesület ala-

kuló közgyűlését egybehívassa.

Az új országos banktörzsek „Bancile Unite din România” — B. U. R. (a Romániai Bankok Egyesülete) név alatt fog megalakulni.

Az alakuló közgyűléshez az ország összes bankjai meghívót kaptak, ugyanakkor pedig megkapták az alapszabály-tervezetet is. Ez a tervezet az alakuló közgyűlés alkalmával fog végleges megszövegeztetést nyerni, szavazás után.

A B. U. R. alapszabálytervezete strukturájában sokban hasonlít a magyarországi TEBE alapszabályaihoz. A B. U. R. egy esetleges banktörvény megalkotása esetén közre fog működni a kormányval, a bankok összességének általános érdekeit fogja védelmezni és a magyarországi Pénzügyi Központ mintájára megalakítja Románia összes bankjainak a szindikátusát. Az eddigi alapszabálytervezet szerint a vezetés 16—20 tagjának egyharmada a tíz millió lej és annál kisebb

alaptőkéjű intézetek képviselőiből fog állani. A fennmaradó kétharmad pedig a közép- és nagybankok képviselői között fog megoszlani. A legutóbbi napok eseményei bebizonyították, hogy a betéttőke nincsen nagyobb biztonságban a nagybanknál, mint a vidéki kisebb pénzügyi intézeteknél. A B. U. R. alapszabály-tervezetének legfontosabb pontja az, amely kimondja, hogy az ország bármely pénzügyi intézete tagja lehet a szindikátusnak, (hiszen a pénzügyi intézetek összességét szándékozik képviselni), tekintet nélkül arra, hogy az illető pénzügyi intézet ugyanakkor valamely más banktörzshez is tagja. A meglévő regionális törzsek munkáját a B. U. R. nem akarja befolyásolni, sőt egyes szempontokból és speciális érdekek szem előtt tartásával kívánatosnak tartja zavartalan fennállásukat és továbbműködésüket, annyival is inkább, mert általános célkitűzése mellett speciális érdekek védelmét nem vállalhatja. Ugyanez történt a gyáriparosok országos

Új ipari ankétot kezd a kormány

Az árak leszállítása érdekében

Előbb a közterheket és a monopolcikkéket árait kell leszállítani — mondják ipari körökben

Bukarest, augusztus 29.

Vasilescu-Carpen ipariügyi miniszter elhatározta, hogy az ipari kartellekkel és a fontosabb nagyipari vállalatokkal tárgyalásokat kezd az ipari cikkek árainak leszállítása érdekében. Amint ismeretes, annakidején Manoiilescu miniszter folytatott hasonló megbeszéléseket az ipari érdekeltségekkel. A Manoiilescu-féle tárgyalások heteken keresztül folytak, anélkül azonban, hogy jelentősebb eredményeket hoztak volna. A nagyipar képviselői arra az álláspontra helyezkedtek, a miniszter árredukciós kezdeményezésével szemben, hogy

ezt a kérdést nem lehet érvágással megoldani, mert az érvágásban könnyen belepusztulhat az egész ipar.

Nem lehet nagyméretű árleszállításokat követelni az ipartól, mondták az érdekeltek, amikor az állam olyan súlyos terheket rak a termelőiparra, amelyet azok elviselni csak a legnagyobb erőfeszítésekkel bírnak. Elsősorban tehát

az állami adókat, közterheket és vasúti szállítási díjakat kellene redukálni, ahhoz, hogy az ipari cikkek árait nagyobb mértékben csökkenteni lehessen.

Manoiilescu kezdeményezésének mindazonban volt valami kis hatása az árak további kialakulására, amennyiben az iparcikkek árai tényleg csökkentek, bár igaz viszont, hogy az árcsökkenést elsősorban maga a gazdasági válság vonta maga után.

Vasilescu-Carpen most újra felveszi tehát a Manoiilescu által elvetett fonalat. Mint értesülünk, mindenekelőtt

az élesztőkartellel, a cementkartellel és a cukorkartellel fog a miniszter tárgyalni az árak leszállítása érdekében

és aztán sor kerül a többi nagyipari termelővényekre is. Ezzel kapcsolatosan egy nagyiparos a következőket mondotta a B. L. munkatársának:

— Az ipariügyi miniszter újabb árleszállítási kezdeményezése is abból az elgondolásból fakadt, hogy

az iparcikkek árait lehetőleg le kell szorítani a mezőgazdasági termelvények árszínvonalára.

A miniszter figyelmen kívül hagyja azonban, hogy addig, amíg a gabonaművek árait egy példátlanul álló túltermelés és az egész világra kiterjedő agrárkrízis juttatta a mai színvonalra, addig az ipari cikkek árait nem annyira a túltermelés, mint inkább a fogyasztási krízis csökkentette le, ez pedig jelentős különbség. Az agrártermelés ma már odáig súlyd, hogy egyszerűen nem érdemes termelni, mert a termelvényeken csak ráfizetéssel lehet tovább adni. Az iparnak sem nagyon fizetődik ki a termelés, de amíg az agráriusok teljesen tehetetlenek és védtelenek a katasztrófális agrárkrízissel szemben, addig az ipar még mindig véd-

heti a maga pozícióját, de csak úgy, ha a legmesszebbmenő támogatást kap az államtól.

— Ezzel szemben mi a helyzet? Az, hogy az állami terhek nagyrészt az ipar és a kereskedelem kénytelen viselni, ami kizárja azt, hogy az ipari árak közelítsék az agrárárakat úgy, hogy abból nagyobb baj ne származzék.

— Hogy az iparcikkek árai is nagymértékben estek, arról mindenki meggyőződhetik, aki bemegy az üzletbe vásárolni. Egy pár cipő, amely tavaly még 6—800 lej volt, ma megkapható 5—400 lejért. Ez ötven százalékos árcsökkenés egy év alatt.

A pénzpiac konszolidálása

Hétfőn megalakul Kolozsváron az erdélyi bankok szindikátusa

A Vidéki Bankok Egyesületének égisze alatt pénteken megalakult a regáti és besszarábiai bankok szindikátusa — A regionális bank-szindikátusok a bukaresti nagybankok alakulatához hasonlóan fognak működni

Bukarest, augusztus 29

A romániai bankok átcsoportosítása és ezzel kapcsolatban a pénzpiac konszolidálása teljes apparátussal folyik. Mint ismeretes, Argetoianu pénzügyminiszter néhány nappal ezelőtt nyilvánosan felszólította a vidéki bankokat, hogy alakítsanak regionális bankszindikátusokat, amelyek a bukaresti öt nagybank által alakított szindikátushoz hasonlóan működjenek. A pénzügyminiszter felhívására

pénteken megalakult Bukarestben a Vidéki Kisbankok Szövetségének égisze alatt a regáti és besszarábiai bankok szindikátusa.

A megalakulás után több erdélyi bank vezetője hosszas megbeszélést tartott Coanda igazgatóval, a Vidéki Kisbankok Szövetségének elnökével, akinek utbaigazítása alapján táviratilag

összehívták az összes erdélyi bankokat egy Kolozsváron tartandó gyűlésre.

A bankgyűlést hétfőn tartják meg és azon kimondják az erdélyi és bansági pénzügyi intézetek regionális szindikátusának megalakítását. A Kolozsváron megalakítandó szindikátus célja közös garanciával megfelelő kölcsönöket szerezni és az így egybegyűlt alapról illetve forgótőkéből korlátlanul segítséget nyújtani a hozzátartozó tagintézeteknek.

A Nemzeti Bank iniciálására a regio-

szövetségének megalakításakor, amely szintén nem szüntette meg a regionális ipari egyesületeket, mint pl. a Brassóban működő „Verband der Siebenbürgischer Industrien”, és a Kolozsváron székelő „Erdélyi Gyáriparosok Szövetsége”, amely ma is autonóm egyesületek, de tagjai egyúttal az UGIR országos szervezetének is.

A B. U. R. alapszabályainak összeállítására alkalmával még nem lehetett az eseményeket előre látni, amelyek a legerélyesebben sürgetik a bankélet alapos átcsoportosítását és az erők összefogását. Közben elhangzott Argetoianu pénzügyminiszter nyilatkozata, amelyben arra buzdítja a vidéki bankokat, hogy az öt bukaresti nagybank mintájára alakulásának regionális alapokon működő szindikátusokat, amilyeneken keresztül aztán meg lehessen valósítani az országos törzseket.

A szindikátusok azonban csak a technikai formák a pénzügyi intézetek segélyezésére. Az eszközök kiválasztásához egységes frontra van szükség, amely csak egy pénzügyi alapon álló országos erkölcsi alakulat keretein belül lehet elképzelni. A bankok professzionális tömörítésének gondolata ma már utat tört magának az összes erdélyi bankok sorában és remélhető, hogy a hétfői kolozsvári bankgyűlés a bukaresti B. U. R.-hez való csatlakozását fogja kimondani. Hétfőig máris ismerni fogjuk a regáti kisbankok szindikátusának első közbenjárása után elért eredményeket is, amelyek az erdélyi bankok és az erdélyi pénzpiacba is bizalmat kell hogy öntsenek.

Az országos bankkoncentráció előestéjén tehát bizalommal tekinthetünk a pénzpiac konszolidálásának kedvező kimenetelére, mert néhány héten belül olyan hatalmas országos szervezet fogja garantálni a bankok zavartalan működését, amely új erőt fog jelenteni Románia gazdasági életében.

— Az állam, ha már mindenképpen árredukciót akar a kormány keresztül vinni,

szállítsa le a közterheket, az adókat, tegye olcsóbbá a vasúti fuvarát és — járjon elől jópéldával — szállítsa le a monopolcikkéket árait és azoknak a cikkeknek az árait, amelyek eddig priviligiumot élveztek...

Ez a nyilatkozat azt mutatja, hogy az árredukciós ankét nem a legkedvezőbb kilátásokkal indul, noha vannak olyan kartellek, amelyeknek árait nyugodtan le lehetne szállítani még 30—40 százalékkal is, mert a kartellek akkor sem fognak ráfizetni a termelésre.

Ennek az országos szervezetnek a célja erkölcsi erejével megfelelő jogokat és előnyöket kihozni a regionális szindikátusoknak, amellyel pedig gondoskodni olyan törvények megalkotásáról, amelyek a bankok érdekeit is védelmezzék.

A B. U. R. a magyar Takarékpénztár és Bankok Egyesületének mintájára egységesen képviselni fogja az összes romániai bankokat az állammal és a Nemzeti Bankkal szemben.

Ugyancsak ennek a szervezetnek a keretein belül fogják megalakítani az országos pénzügyi központot.

Anyagtorlódás miatt a szeszmonopólium tervezetét folytatását legközelebbi számunkban közöljük.

Sport

Románia legyőzte 4:2 (2:2) gólaránnyal Litvánia futball-válogatottját

Konó, augusztus 29.
Lengyelország válogatott csapata felett aratott szép győzelem után

a román válogatott ismét nagyszerű eredményt ért el túrájának második állomásán.

Erősen felázott talajon, rendkívül pártoskodó és a román csapatra kedvezőtlenül ítélkező bíróval folyt le a mérkőzés. Az első félidő erős litván támadással indult, mely meglepte a román csapatot. Rövidesen gól terhelte Szatmári kapuját. A románok heves ellentámadásba mennek át és Sepi, majd Bodola megszerzik a kiegyenlítést és a vezetést. A játék képén ekkor már látszott, hogy a románok további gólokat is el fognak

érni. Mindemellett Szatmárinak sok dolga akad. A félidő utolsó percében a litvánok egyenlítene.

A második félidő elején egy brutális litván támadásnál Szatmári megsérül. Helyét Zaubertölti be, a bírő azonban nem torolja meg a szabálysértést. A román csapat nagy fölénybe kerül és Bodola háromra szaporítja a gólok számát. Nemsokára újabb gólt lő Bodola: 4:2. Ekkor akcióból lép a bírő és minden román támadást okatlan futtyjelével megszakaszt. A román csapat legjobbjai Steinbach, Sepi és Ciolac voltak.

Holnap, vasárnap a román együttes, mint az északi liga válogatottja mérkőzik Danzig válogatott ellen.

100 méteres hátuszás előfutamai. A magyar versenyzők ez alkalommal is sikeresen szerepeltek, amennyiben a második előfutamban Halasy mint győztes bekerült az 1500 m. gyorsuszás döntőjébe. A 100 m. hátuszás előfutamaiban a magyarok közül Bicskei és Nagy jutottak be a döntőbe.

Páris, augusztus 29.

Az itt folyó nemzetközi vízpoló-mérkőzések folyamán az osztrákok mérköztek a németekkel. A mérkőzés eredménye 5:0 a németek javára. Szombaton délután a magyarok a belgákkal fognak mérkőzni.

A BMTE jubiláris mérkőzéseinek programja

Brassó, augusztus 29.

A BMTE vasárnap délutáni mérkőzéseinek játékos csapatok felállítását a következők: „Török-pálya—Oldboy”: Király, — Tibád, Kerekes, Mosoiu, Bagoly, Fölker, — Kerekes, Ruck, Hoch, Tóth, Szócs D. — BMTE—Oldboy: Rotter, — Simon, Wusinszky, — Csata, Novák, Mitika, — Bartha G. Bauer, Balázs, Kiss Gyuri, Hegedűs.

Az 5 órakor kezdődő jubiláris díjmérkőzésen játszó BMTE csapat: Bereczky, — Kovács, Szalay, — Armanko, Szávay, Kiss J. — Blebea, Bakó, Bálint, Ferencz, Vasilescu. Tartalék: Adamek, Knobloch, — A bukaresti válogatott munkáscsapat felállítása még nem ismeretes, biztos azonban, hogy az

Országos pentathlon bajnokság és Bukarest—Brassó atlétikai verseny lesz holnap Brassóban

Brassó, augusztus 29.

Az „országos pentathlon” és a „Bukarest—Brassó” városközi atlétikai versenyek, melyek 30-án, vasárnap az Olympia-pályán kerülnek eldöntésre, ismételtén a salakpályára legjobbjait fogják Brassóban összehozni. A főváros minden erőfeszítést elkövetett, hogy az egyes versenyszámokban a legerősebben legyen képviselve, a Virgil, Cernovski, Roscut, Lăpusan, Manea, Sfinski és Popovici nevek elsőrangú teljesítményeket jelentenek. Brassó atlétái közül kiemeljük a Csegezi,

Ruck II., Ruck III., Reisner, Gál Herold, Lupan, Kravatzky és Klöckner neveit, melyek egy izgalmas küzdelem összes előfutamai adva vannak. A városközi meccs befejezése után délután 5 órakor a K. T. V. és Höltyényi T. V. kézilabda csapatai találkoznak, hogy a nagyjelentőségű sporteseménynek méltó befejezést adjanak. A belépésre jogosító műsor ára felnőtteknek 20 tanulóknak 10 lej. A rendezőség az egész idő alatt hangszóró útján tájékoztatja a közönséget a mérkőzések állásáról.

A fáradt magyar vízpoló csapat nem tudta legyőzni a németeket

Magyarország—Németország 2:2 (0:1)

Páris, augusztus 29.

Tegnap délután folyt le az egész sportvilág által nagy érdeklődéssel várt magyar-német vízpoló mérkőzés. A magyarok nem feleltek meg a várakozásnak és formájukon alul szerepeltek. Ezzel szemben a németek kitűnő játékot produkáltak. Általános megítélés szerint a fáradt magyar csapattal szemben megérdemelték a hízegő eldöntetlen eredményt.

Az első félidőben a németek 1:0 arányban vezettek Schulze góljával. Szünet után Német egyenlített, majd Schulze ismét vezetéshez juttatja csapatát. A kiegyenlítő gólt Homonnai dobta.

A többi vízpolóktűzdelmek eredményei a következők voltak:

Délbelőtt Belgium és Svédország válogatottjai mérköztek, melyet a belgák 4:2 arányban nyertek meg. Félidőben a svédek vezettek 2:1 arányban.

Csehszlovákia 2:1 (0:0) arányban győzte Franciaország vízpoló csapatát.

Három magyar uszó bejutott az 1500 méteres gyorsuszás és a 100 méteres hátuszás európa-bajnoki döntőjébe.

Bárny tegnapi győzelme folytán a magyarok esélyei a Smith-serleg megnyerésére nagyon megnövekedtek. Tegnap délután folytak le az 1500 méteres gyorsuszás és a

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6, vastag betűkből 12 lej. Vasárnap: 7:50, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Négyeszeri hirdetés esetén 25% engedmény. Állást keresőknek 25% kedvezmény. A bukaresti kiadás részére: szavanként 3 lej. 50-szeri megjelenésnél 2 lej.

Vétel-eladás

Kiadó október 20-ra 4 szoba, konyha, fürdőszoba, kamra és pincéből álló lakás. Brassó, Neculae Jorga-ucca 4.

Különbéjárati butorizott szoba Brassóban a (belvárosban) Lakatos-ucca 2-a alatt kiadó. 14537

ZONGORAT, angol mechanikáját, bérbevennék. Ajánlatok „Megfelelő dotáció” jellegűre a brassói kiadóba kérek. 14494

Cserépkályhák, redukált áron Wetzl-nél, Brassó, Rózsa-tér 16. Telefon 653. Elismerő levelek kívánságra felmutattnak. 14566

BETEG SZÁMÁRA keresek SZÉKET keresek. Transilvania Odorheiu. 14562

Házat megvételre keresek 5-700.000 lejért. Brassó, Vár-ucca 134. Geiger. 14456

Eladó ház jömeneteli vendéglő és szállodával. Brassói vasúttal szemben. Cim 14455 szám alatt a brassói kiadóban.

Brassó központjához közel háztelkeknek való 707 négyzet méter szép portmentes kert, előnyös feltételek mellett eladó. Cim 14551 szám alatt a brassói kiadóban.

Motorkerékpár, angol gyártmány, 1929. típus, oldalkocsival, vagy anélkül olcsón eladó. Bukarest, Str. Brezoianu 1. Pen-iunea Transilvania. 14549

Hat szoba butorizata lakás örsz és miatti olcsón eladó. Brassó, Weisz Mihály-ucca 6 em. 14544

Eladó egy Chevrolet luxusautó, ujonnan javítva. Brassó, Str. Aurel Vlaicu 54. sz. 14546

Allást nyer

Egy tanuló fizetéssel felvétetik Schütz V. fiai divatárterületében, Brassó. 14535

J. Lewinsohn belyegzőgyára, Bucuresti, Str. Carol 7 keres ügynőket az ország minden részében, kedvező eladási feltételek. 14469

Főzni tudó leányt keresek azonnalra. Brassó, Str. Regentul Buzdugan 20. 14550

Molnári állást nyer szakképzett, szorgalmas molnár, az összes őrlési rendszerek ismerete megkivántatik. Megállapodás szerint részre, később bérbe veheti a malmot. Cim. Sándor-malom, Baraolt, Treiseaune. 14545

Lakás

Elvállalok uri-fiukat vagy leányokat (iskolás) teljes ellátásra. Brassó, Kapu-ucca 59. Mélikné. 14541

Iskolásgyerekeket teljes ellátásra felveszek. Weinbergerné, Brassó, Cérna-ucca 11. 14492

Nagy iparvállalat keres a város központjában megfelelő üzlethelyiséget a saját áru eladására. Közzetítés kizárt. Ajánlatokat utóbbi címre benyújtandó. Walter Müller, Brassó, Vár-ucca 106. 14569

Nagyszébenben iskolás leányok családi otthon teljes ellátással zongora és fürdőszoba használatával mérsékelt áron kaphatnak. Jakab Lajos, Sibiu, Str. Friedenfels 36. 14547

Iskolásfiu teljes ellátással felvétetik Propper, Brassó, Hirscher-ucca 28. emelet. 14559

Bérbe vennék kisebb üzlethelyiséget forgalmas helyen, esetleg berendezéssel. Közzetítés kizárva. Cim 14565 sz. alatti a brassói kiadóban.

Allást keres

KÉPVISELETET textiláruban részletfizetés eladására keres brassói piac részére privátvevőknél legjobban bevezetett kereskedő. Szíves megkeresések „részletfizetés” jellegűre a brassói kiadóhatalához 14510

Olcsón vállalak házaknál mindennemű ruhák varrását. Brassó, Str. Dorobantilor 44. Farkasné. 14553

Vegyes

MAGANKÖLCSONT keresek millióig, tehermentes városi ingatlanra. Fix bérjövdelemmel törlesztve. Ajánlatot „Hosszabb lejárat” jellegűre a brassói kiadóba kérek. 14489

SOFFÖRISKOLA. Albu miniszterileg engedélyezett sofför-iskolája hölgyek és urak részére folytatja kurzusait. Olcsó részvételi díjak, garantált sikeres vizsga. Csoportok esetén vidéken is kurzust rendez. Érdeklődni Brassó, Derestveit 41. 14562

Könyvek

HÖLGYEK! Az alábbi kezimunkafüzeteket raktárról azonnal szállítjuk: Filet-Blumenmuster (45.-), Neue Filetmuster (51.-), Filet-Häkelerei (65.-) Smyrna (65.-), Wollenes für Gross und Klein, 80 minta (58.-), Kelim-arbeiten II. füzet (63.-), Kunststricken (36.-), Decken in verschiedenen grössen (68.-), Handarbeiten für das Bett (54.-), A zárójelben feltüntetett árak a nagyított mintáival együtt értendők. Postai megrendeléseket az ár és 10.- lej portó előzetes beküldése ellenében ajánlvagy postacsomagonként felelősség mellett szállítjuk. Brassói Lapok Könyvosztálya.

B. L. Felelősszerkesztő: Kocsis Béla

BRASSÓI LAPOK nyomdavidualatának kiadása és eloszlása: nyomda, Brassóban.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Havonta 100, negyedévre 300, félre 600, évente 1200 lej. Magyarországra negyedévre 14, félre 28, évente 56 pengő. A többi külföldi államokba negyedévre 420, félre 840, évente 1600 lej.

Fiókiadóhivatal és szerkesztőség Hunyad- és Alsófehérvármegyék részére: Déva, Str. Ioan Creanga 2. Telefon 17. (Balogh Géza)

MEGBIZOTTAK. Arad: Piața Impăratul Traian 1. (Halmágyi Pál) — Bukarest: Dán Dániel, Gerő Sándor és Kohn Jenő. — Óes: Str. 3. Barnuțiu 10 (Oszti Kálmán) — Kolozsvár: Str. Dubalari 7. (volt Timár-utca) (Neumann Ignác). — Marosvásárhely: Benjámín Árpád, Str. Bererie 1 (Sórház-u.) — Marostordamegye: Szabó Jenő Cime: Marosvásárhely, Strada Reghiului 10. — Nagyszében: Strada Turnului 13. Szigetváry László — Nagyváradi: Str. Nic. Jigă 32 (Szabó Gyula) — Szilágysomlyó: (Helperin Ernő) — Temesvár: Gyárvaros, Tigris-utca 4. (Halmágyi Pál). — Torda: Str. Regele Ferdinand 25 (Denes József.)

Központi szervezők, pénzügyi jogossággal: Bartha Géza, Dán Mózse.

HIRDETÉSEKET tevesznek a kiadóhivatalok, a megbizottak, valamint minden bel- és külföldi hirdetőiroda. Részletes tarifákla: készségei szolgálat.

Megnyilik a

SZABÁSZATI és VARRÓTANFOLYAM

a bécsi szakiskola módszere szerint. Ugyanott szabásminták mérték szerint készülnek. Cim 14458. szám alatt a brassói kiadóban.

2 henger-sűrítőt,

előnyben motorhajtással, kb. 12 tonna súlyban, 2-3 hónapra bérbe venne azonnal, Soc. Svenska Vä jakt- och skogsbruk, Bucuresti, Calea Victoriei 86

Látogassa meg a

Levante-i Mintavásárt BARI-ban (Olaszország)

Nemzetközi Mintavásár 1931. szeptember 6-21. A kelent és balkán-országok legfontosabb mintavására — Menetkedve meglátogatjuk a vasutakon és hajózáratokon Felvilágosítást ad CAMERAITALIANA de COMERT din ROMÂNIA Bucuresti. Str. Melodiei 1 és a NAVIGAZIONE GENERALE ITALIANA Bucuresti. Cal Griviței 128 H. O.

Hogyan éljen a tüdőbajos ember? Gyógyulás minden tüdőbetegnek!

MOST JELENT MEG!

A tuberkulózis megelőzése és gyógyítása diétás kezeléssel

Irta: Dr. MÜLLER VILMOS
kir. tanácsos, főorvos.

A gyakorlatban elért öröndetes eredmények bizonyítják, hogy a legsúlyosabb tuberkulózis megbetegedések bármely formájában — még azok az esetek is, hol már minden kezelés csődött mondott — diétás kezeléssel hirtelen és tartós javulás, sőt teljes gyógyulással reagáltak. Ez a kis munka értékes orvosi tanácsok és utbaigazítások formájában biztos segítséget minden tuberkulózisban szenvedőknek.

Ára 12.- lej.

Utánvétellel 16 lejjel több. — Kapható a Brassói Lapok Könyvosztályánál